

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 609/ 499 230, 603/ 933 732, e-mail: dsig@dsig.pl
NIP: 766-123-54-71

Analiza medialna wizerunku szkolnictwa zawodowego i rzemiosła w Wielkopolsce

Poznań 2010

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

*W przekazach medialnych w Niemczech czy USA
bycie na przykład cukiernikiem czy kucharzem to kariera.
W Polsce patrzy się na to jak na porażkę.*
Krzysztof Bondyra

*Najważniejszym wyzwaniem dla organizacji rzemieślniczych i samych rzemieślników
wydaje się praca nad zmianą ich dotychczasowego wizerunku w społeczeństwie.
Poprawę tego wizerunku na bardziej pozytywny należy traktować
jako punkt wyjścia do rozwiązywania wszelkich innych problemów.¹*

¹ *Wielkopolskie rzemiosło. Między tradycją a nowoczesnością*; Wydawnictwo WSB, 2008. s. 216.
Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Spis treści

Wstęp	4
Opis metodologiczny	8
Wyniki analizy.....	14
Wizerunek szkolnictwa zawodowego w mediach regionalnych wobec przekazów medialnych dotyczących pozostałych form kształcenia ponadgimnazjalnego oraz informacji kierowanych do uczniów gimnazjów	14
Wizerunek rzemiosła w mediach regionalnych i ogólnopolskich	23
Oferty pracy dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym w świetle artykułów prasowych i publikacji medialnych.....	25
Oferty szkoleń dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym w świetle artykułów prasowych i publikacji medialnych	28
Informacje o przykładach dobrych praktyk z zakresu współpracy środowiska rzemieślniczego i pracodawców z sektorem edukacji.....	30
Informacje o przykładach dobrych praktyk z zakresu promocji rzemiosła i poruszania problemów środowiska rzemieślniczego.....	32
Przykłady dobrych praktyk w zakresie promocji kształcenia – źródła pomysłów dla rzemiosła	36
Podsumowanie i wnioski.....	41
Bibliografia	46

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Wstęp

Prezentowany raport powstał w ramach projektu pt.: "Rzemiosło a kształcenie zawodowe w regionie", który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI - "Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach", Działanie 9.2 - "Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego". Instytucją Wdrażającą jest Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Projekt realizowany jest przez Wielkopolską Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu w partnerstwie z firmą Doradztwo Społeczne i Gospodarcze, jego przedmiotem są badania i analizy dotyczące dostosowania oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy w województwie wielkopolskim.

Problem rzemiosła w województwie wielkopolskim został podjęty poprzez realizację projektu badawczego „Wielkopolskie rzemiosło wobec instytucji rynku pracy” (WSB w Poznaniu, współpraca merytoryczna WUP w Poznaniu oraz Wielkopolska Izba Rzemieślnicza, w ramach SPORZL Działanie 1.1 „Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucji rynku pracy”). Wyniki przeprowadzonych badań potwierdziły opinie o zapotrzebowaniu na wielkopolskim rynku pracy na pracowników z wykształceniem zawodowym oraz o niekorzystnym wizerunku zawodów rzemieślniczych. W trakcie realizacji wspomnianego projektu uwidoczniła się potrzeba dalszego pogłębienia badań dot. problematyki rzemiosła i kształcenia zawodowego w regionie.

Głównym celem projektu jest wypracowanie kompleksowej diagnozy w zakresie roli i znaczenia rzemiosła w kształceniu zawodowym w Wielkopolsce. Stworzenie swoistej monografii wielkopolskiego rzemiosła pozwoli na zidentyfikowanie problemów, a zarazem potencjału rzemiosła w aktywizacji kształcenia zawodowego w województwie wielkopolskim.

Celami szczegółowe projektu to:

- zbadanie wizerunku rzemiosła i szkolnictwa zawodowego,
- wypracowanie rekomendacji, co do współpracy rzemiosła z sektorem edukacji i sektorem władz samorządowych,

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

- dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy.

Wpływ przekazu medialnego na sposób postrzegania rzeczywistości, a tym samym prezentowanych postaw i dokonywanych przez odbiorców treści medialnych wyborów, dostrzegli specjaliści od marketingu i PR. Dowodem na to są powstające i rozwijające się firmy mające w swojej ofercie monitoring mediów w zakresie wyszukiwania informacji z prasy, internetu, radia i telewizji, a także analizy publikacji, w tym – oceny zasięgu i odbioru przekazu. Treści przekazywane w mediach dotyczą jednak nie tylko wyborów konsumenckich, ale właśnie – a może przede wszystkim – otaczającego nas świata. Stąd duże znaczenie, nie tylko tego **jak**, świat jest przedstawiany, ale również, **co** i które jego fragmenty są w mediach prezentowane. Taka jest rzeczywistość – czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal, a czego nie ma w mediach, tego nie ma w świadomości społecznej.

Analiza medialna wizerunku szkolnictwa zawodowego i rzemiosła w Wielkopolsce objęła swym zakresem prasę codzienną wydawaną w Wielkopolsce (*Głos Wielkopolski*) w okresie od 01-01-2010 do 30-04-2010 roku, artykuły prezentowane w trzech ogólnopolskich i uznanych za opiniotwórcze tygodnikach² (*Newsweek*, *Polityka*, *Wprost*) i ich stronach internetowych, a także informacji publikowanych w popularnych portalach internetowych onet.pl, interia.pl, gazeta.pl, wp.pl, tvn24.pl.

Jak wynika z badań CBOS (styczeń 2009) w hierarchii prestiżu zawodów robotnik wykwalifikowany (np. tokarz, murarz) zajmuje ósmą pozycję z „dużym poważaniem”³ na poziomie 69%, między nauczycielem (70%) a księgowym (64%). Cechą wspólną zawodów zajmujących wysokie pozycje w hierarchii prestiżu jest ich duża społeczna użyteczność oraz wysiłek (zwłaszcza fizyczny). „Profesja murarza czy tokarza jest niemal tak samo ceniona, jak praca inżyniera zatrudnionego w fabryce (71%). Nieco rzadziej niż przeciętnie „duże uznanie” dla robotnika wykwalifikowanego mają mieszkańcy największych miast, respondenci najlepiej wykształceni, a także uczniowie i studenci. (...) Zawody, których pozycja jest obecnie wyraźnie lepsza niż przed dziewięcioma laty, to głównie profesje oparte na pracy fizycznej. Tak więc wyższe miejsca w hierarchii prestiżu zajmują obecnie takie zawody, jak: robotnik wykwalifikowany i niewykwalifikowany, rolnik, górnik, a także

² PBC: Czytelnictwo dzienników wrzesień 2009 - luty 2010r.

³ Na skali poważania (duże, średnie, małe, trudno powiedzieć)

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

pielęgniarka, właściciel małego sklepu i urzędnik. Do **wzrostu prestiżu robotników** – szczególnie wykwalifikowanych – **mogła przyczynić się emigracja zarobkowa**, która spowodowała, że wielu przedstawicieli tej grupy zawodowej wyjechało z kraju.” (CBOS, **Prestiż zawodów**. Komunikat z badań, Warszawa, Styczeń 2009). Robotnik niewykwalifikowany miał duże poważanie na poziomie 40%.

Wydawać by się mogło, że w regionalnych mediach w Wielkopolsce charakteryzującej się wielowiekową tradycją, nowoczesnymi zakładami oraz najwyższym w Polsce zainteresowaniem młodzieży kształceniem w zawodach rzemieślniczych⁴ informacje o rzemiośle czy rzemieślnikach nie będą niczym rzadkim, tymczasem jest inaczej. Można przypuszczać, że w owczym pędzie ku zdobywaniu coraz to wyższych poziomów edukacji, zatracono zdroworozsądkowe i poparte badaniami wybory oferty edukacyjnej, która najbardziej odpowiada potrzebom rynku pracy. Potwierdzeniem tego przypuszczenia może być fakt, iż informacji dotyczących absolwentów szkół zawodowych lub rzemieślników jest w prasie znacznie mniej niż tych, które dotyczą uczniów gimnazjów, liceów czy uczelni wyższych. Przyczyną może być oczywiście fakt, że współczynnik skolaryzacji netto⁵ dla zasadniczych szkół zawodowych (osób w wieku 16-18 lat) wynosi w Wielkopolsce 17,41%, a dla liceów ogólnokształcących 40,05% (GUS, 2008). Mając jednak na uwadze wysoki popyt na pracowników z wykształceniem zawodowym i robotników wykwalifikowanych, który w ostatnich latach dynamicznie wzrastał przy znacznym spadku bezrobocia w tej grupie osób⁶, deficyt

⁴ Przejawem tego jest największa liczba uczniów w kraju wybierających tą ścieżkę edukacyjną (na Wielkopolską Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu w 2008r. przypadło 14 446 młodocianych odbywających przygotowanie zawodowe, kolejne miejsce w ogólnopolskim rankingu Związku Rzemiosła Polskiego zajęła Izba Rzemieślnicza w Katowicach z liczbą uczniów o połowę mniejszą–7876).

⁵ Współczynnik skolaryzacji netto - Relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Np. współczynnik skolaryzacji netto dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę uczniów szkół podstawowych na początku danego roku szkolnego w wieku 7-12 lat (wiek przypisany do tego poziomu) przez liczbę ludności w wieku 7-12 lat według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym. Źródło definicji: Oświata i Wychowanie, GUS, Warszawa.

⁶ W roku 2002 w Wielkopolsce zarejestrowanych było 99 818 bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, natomiast w roku 2008 było ich już tylko 27 829; dane GUS.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

informacji związany z kształceniem zawodowym i rzemiosłem w mediach jest zjawiskiem co najmniej zastanawiającym.

Przedstawiona w raporcie analiza medialna wizerunku kształcenia zawodowego i rzemiosła pozwoli uzmysłowić istotę problemu niekorzystnego wizerunku kształcenia zawodowego i słabej jego promocji.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Opis metodologiczny

„Akt komunikatywny jest środkiem, przez który są wyrażane normy grupowe, sprawowana kontrola społeczna, przydzielane role, osiągnięta koordynacja wysiłków, są ujawniane oczekiwania i przenoszony proces społeczny.”⁷

„...trzeba pamiętać, że *wiedza potoczna* nie zawsze odpowiada rzeczywistości i dlatego zawsze warto sprawdzać powszechnie podzielane przypuszczenia. Nawet jeśli sądzimy, że znamy daną sytuację, zawsze przydatne jest poznanie bardziej specyficznych detali, takich jak te dostarczane przez analizę treści...”⁸

W XXI wieku jednym z głównych i dominującym źródłem informacji są media. Pokazują świat, definiują pojęcia, opisują zjawiska, porządkują, hierarchizują i podpowiadają interpretacje. W zasadzie nie można stwierdzić, że medialne przekazy są bezstronne czy bezinteresowne, jak chcieliby tego niektórzy idealisci. Należy zgodzić się ze stwierdzeniem K. Andersona, że komunikowanie to dynamiczny proces, w którym człowiek **świadomie lub nieświadomie oddziałuje na spostrzeżenia** innych ludzi.⁹ Warto przeprowadzać analizę medialną ponieważ komunikując cokolwiek, informując o czymś, opisując rzeczywistość nadawca posługuje się **językiem i zasobem słów**, które – siłą rzeczy – kreują i wartościują świat opisywany w kategoriach bliskich nadawcy informacji. Odbywa się to zatem również w zakresie oddziaływania mediów i ma tym większe znaczenie, im szerszy jest ich zasięg. Celem analizy dyskursu medialnego zdaniem Małgorzaty Lisowskiej-Magdziarz może być m.in.:

- „odkrywanie i odsłanianie, w jaki sposób **dyskursy mediów wyrażają** polityczne, ekonomiczne, społeczne **interesy różnych jednostek i grup społecznych**;

⁷ Melvin L. DeFleur *Theories of mass Communications*, David McKay Company, Inc., New York 1966, s.90; za: T. Goban-Klas *Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*, PWN, Warszawa 2004.

⁸ E. Babbie *Badania społeczne w praktyce*, PWN, Warszawa 2004, s. 352.

⁹ K. Anderson *Introduction to Communication Theory and Practice*, Philipines Copyright, 1972 s.5. za: T. Goban-Klas *Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*, PWN, Warszawa 2004.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

- analizowanie i odkrywanie, w jaki sposób w dyskursach mediów ujawnia się **nie-równy dostęp** różnych jednostek i grup społecznych **do** wiedzy, do możliwości wytwarzania i dystrybucji własnych tekstów oraz **artykulacji własnych interesów**”;¹⁰

W prezentowanej analizie naturalnie nie starano się weryfikować hipotez o wszechwładzy mediów czy o ich perswazyjno-manipulacyjnej roli. Nie chodziło również o to, by przypisywać wydawcom czy autorom analizowanych tekstów intencji zmierzających do uniemożliwiania czy ograniczania dostępu środowiskom rzemieślniczym artykulacji interesów. Miała ona na celu przede wszystkim ustalenie, jaki jest wizerunek rzemiosła i szkolnictwa zawodowego w mediach (głównie regionalnych), a następnie wypracowanie rekomendacji działań, które mogłyby ten wizerunek polepszyć¹¹.

Choć współczesna technika oraz ustrój polityczny w Polsce umożliwia niemal każdemu czytanie, słuchanie, oglądanie czego chce, to należy stwierdzić, że relatywnie niewiele tekstów w mediach jest zaadresowanych do każdego. Zarówno teksty medialne, jak i audycje radiowe czy programy telewizyjne kierowane są do pewnej grupy docelowej, „**audytorium**, dysponującym określonym zasobem wiedzy, mającym konkretne usytuowanie społeczne, zainteresowania, kompetencję komunikacyjną, potrzeby intelektualne i emocjonalne itp.”¹² Należy wobec tego, również zastanowić się, co dzieje się z jednostkami, grupami wykluczonymi z grupy docelowej. „Odbiór mediów rzadko jest uważny, wnikliwy, logiczny. Fałszywe albo wątpliwe presupozycje (oraz ukryte założenia – przyp. autora) łatwo umykają uwadze odbiorców – a mogą prowadzić do istotnych (choć niekoniecznie zamierzonych – przyp. autora) rezultatów (np. do stereotypowego¹³ postrzegania rzemiosła – przyp. autora)

¹⁰ M. Lisowska-Magdziarz *Analiza tekstu w dyskursie medialnym*, WUJ 2006, s.19

¹¹ Nie należy sądzić po tych słowach, że z góry założono, iż wizerunek jest zły. Przyjęto natomiast, że „dobre jest wrogiem lepszego”.

¹² M. Lisowska-Magdziarz *Analiza tekstu w dyskursie medialnym*, WUJ 2006, s.62.

¹³ Za: M. Lisowska-Magdziarz *Analiza tekstu w dyskursie medialnym*, WUJ 2006, s.91. „STEREOTYP - przejęte od otoczenia społecznego skrajnie uproszczone i uogólnione wyobrażenie na temat m.in. zjawisk, grup społecznych, osób, prowadzące do ich opisywania i interpretowania zawsze w taki sam, uproszczony sposób.

Media, żeby komunikować skutecznie i szybko, muszą ujmować rzeczywistość w nieskomplikowane, **Człowiek najlepsza inwestycja**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

perswazyjnych. (...) **Fałszywa lub wątpliwa presupozycja może na przykład prowadzić do uznania przez odbiorców za nieulegający wątpliwości, oczywisty fakt czegoś, co jest nieprawdą lub przynajmniej nie jest do końca sprawdzone**¹⁴.

Środowisko rzemieślnicze jest przedstawiane w mediach (a w konsekwencji postrzegane przez opinię publiczną) w stereotypowy sposób jako archaiczne rękodzieło. Będąca konsekwencją takiego stanu rzeczy wizerunkowa słabość rzemieślników skutkuje ograniczoną zdolnością do osiągania celów w ramach struktur politycznych. Po fiasku ustawy z 2007 roku regulującej sytuację rzemiosła w Polsce „w dyskursie medialnym rzemieślnicy zostali przedstawieni jako *wróg publiczny, monopolisci dążący do bogacenia się kosztem społeczeństwa*, czy wreszcie jako *skansen, rezerwat na wymarcie*. Co charakterystyczne, takie kalki wizerunkowe zamieszczała zarówno prasa brukowa, jak też tytuły aspirujące do odgrywania roli opiniotwórczej. Należy także uwzględnić logikę *przemysłu medialnego*, zorientowanego na czarno-białe, schematyczne prezentowanie rzeczywistości. **Ale zadanie dla mediów staje się łatwiejsze, jeżeli bohaterowie publikacji milczą, lub bronią się nieumiejętnie**. W przypadku rzemiosła mieliśmy do czynienia z brakiem odpowiedzi na medialne ataki. Organizacje zrzeszające to środowisko **przyjęły taktykę przeczekania medialnej i politycznej burzy**¹⁵¹⁶.

uproszczone formuły. Odwołują się w tym do **stereotypów** jako do poręcznego narzędzia komunikacji.(...) Stereotypy ułatwiają i przyspieszają porozumiewanie się i perswadowanie; ułatwiają jednostce orientację i odnalezienie swego miejsca w skomplikowanym świecie; stabilizują obraz świata, dają więc poczucie bezpieczeństwa. Jednocześnie stereotypy wiążą się z zachowaniami i działaniami ludzi; motywują do zajmowania stanowiska wobec różnych spraw, popychają do pozytywnych i negatywnych zachowań.(...) Stereotypy opisują jednak rzeczywistość schematycznie, z licznymi uproszczeniami, z pominięciem całej jej subtelności i złożoności. Utrudniają, a czasem wręcz uniemożliwiają racjonalną komunikację opartą na prawdzie. (...) Media mają moc tworzenia, modyfikowania, rozprzestrzeniania i umacniania stereotypów.”

¹⁴ M. Lisowska-Magdziarz Analiza tekstu w dyskursie medialnym, WUJ 2006, s.86.

¹⁵ K. Bondyra, *Stracone zachody rzemiosła? Wnioski i rekomendacje*, w: K. Bondyra, J. Sikora (red.), *Wielkopolskie rzemiosło między tradycją a nowoczesnością*, Poznań, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, 2008, s. 145-51. Publikacja przygotowana w ramach projektu badawczego: *Wielkopolskie rzemiosło wobec instytucji rynku pracy*, zrealizowanego przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu przy współpracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu i Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej.

¹⁶ K. Bondyra *Rzemieślnik a artysta, czyli o społecznym postrzeganiu rzemiosła*
Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

W prezentowanej analizie podjęto próbę sprawdzenia jakiego rodzaju informacje dotyczące rzemieślników i kształcenia zawodowego zamieszczone są w wielkopolskim dzienniku, ogólnopolskich tygodnikach i serwisach internetowych.

Analiza medialna może być przeprowadzana zarówno przy pomocy ilościowych, jak i jakościowych metod badawczych. Mieści się w obszarze tzw. *badan niereaktywnych*¹⁷, czyli „metod badania zachowań społecznych, nie wpływających na te zachowania”¹⁸. Celem analizy było jednak (jak sformułowano we wstępie), aby wyniki badań przełożyły się na zachowania społeczne dotyczące środowiska rzemieślniczego po zrealizowaniu projektu. Przeprowadzona zatem analiza ma w sobie cechy zarówno:

- analizy dyskursu¹⁹ - dążono do tego, aby sprawdzić, **czy?**, a jeśli tak, to **jak?** prezentowane w mediach informacje na temat środowiska rzemieślniczego są adekwatne do rzeczywistości;

jak i

- analizy treści – zbadania zarejestrowanych ludzkich przekazów m.in.: czasopism, stron WWW, gazet. Starano się odpowiedzieć na pytania: *kto mówi, co, do kogo, dlaczego, jak i z jakim skutkiem?*²⁰

Analizie poddano:

- artykuły dziennika „Głos Wielkopolski” z okresu od 1. stycznia do 30. kwietnia 2010 roku, a także z innych okresów ze strony www.gloswielkopolski.pl;

¹⁷ Zob. E. T. Webb, D. T. Cambell, R. D. Schwartz, L. Sechrest, J. Belew *Nonreactive Measures in the social sciences*, Houghton Mifflin, Boston 1981; za: E. Babbie *Badania społeczne w praktyce*, PWN, Warszawa 2004.

¹⁸ E. Babbie *Badania społeczne w praktyce*, PWN, Warszawa 2004, s. 341.

¹⁹ „Dyskurs – przekazywanie idei i oddziaływanie na ludzi za pomocą języka mocno uwarunkowane usytuowaniem społecznym nadawców i odbiorców, celami i potrzebami, stanem wiedzy, zestawem i hierarchią wartości, a także społecznym kontekstem komunikowania oraz swoistością komunikacji za pośrednictwem mediów masowych.” M. Lisowska-Magdziarz *Analiza tekstu w dyskursie medialnym*, WUJ 2006, s.9.

²⁰ Zob. E. Babbie *Badania społeczne w praktyce*, PWN, Warszawa 2004, s. 342.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

- publikacje w trzech ogólnopolskich, uznanych za opiniotwórcze tygodnikach – Newsweek, Polityka, Wprost i informacje na ich stronach internetowych,
- notki prasowe zamieszczane na popularnych portalach internetowych - gazeta.pl, interia.pl, onet.pl, tvn24.pl, wp.pl;
- artykuły w magazynie samorządowym „Monitor Wielkopolski”;
- publikacje periodyku „Wielkopolski Rzemieślnik”

dotyczące zagadnień takich jak:

- 1) informacje dla uczniów/rodziców uczniów gimnazjów dotyczące ich rozwoju edukacyjnego;
- 2) informacje dla uczniów szkół zawodowych dotyczące ich rozwoju edukacyjnego;
- 3) informacje dla uczniów szkół zawodowych dotyczące ich rozwoju zawodowego;
- 4) informacje dla uczniów pozostałych szkół średnich dotyczące ich rozwoju edukacyjnego;
- 5) informacje dla uczniów pozostałych szkół średnich dotyczące ich rozwoju zawodowego;
- 6) oferty szkoleń dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym;
- 7) programy aktywizacyjne i formy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu skierowane m.in. do bezrobotnych absolwentów ZSZ i bezrobotnych robotników wykwalifikowanych;
- 8) oferty pracy dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym;
- 9) aktywność organizacji rzemieślniczych (izb, cechów) w zakresie współpracy z sektorem edukacji, promocji zawodów rzemieślniczych i kształcenia zawodowego (konkursów, drzwi otwartych, targów, etc.);
- 10) rzemieślnicy i rzemiosło w mediach regionalnych i ogólnopolskich;
- 11) dobre praktyki współpracy środowiska rzemieślniczego i pracodawców z sektorem edukacji;
- 12) dobre praktyki z zakresu promocji rzemiosła;
- 13) dobre praktyki z zakresu artykułowania problemów środowiska rzemieślniczego.

Uzyskane w analizie wyniki nie mają charakteru statystycznego, choć uwiarygodnią bez wątpienia hipotezy:

H1. wizerunek rzemiosła w mediach jest niekorzystny;

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

- H2.prezentowany w mediach wizerunek rzemiosła prowadzi do utrwalania stereotypów o rzemieślnikach jako reliktach przeszłości;
- H3.informacje medialne deprecjonują szkolnictwo zawodowe;
- H4.informacje prasowe dotyczące edukacji są zdominowane przez tematy skierowane do uczniów szkół ogólnokształcących, studentów i absolwentów wyższych uczelni;
- H5.środowisko rzemieślnicze nie promuje dostatecznie swoich dokonań i możliwości, jakie wiążą się z wykształceniem zawodowym;
- H6.promocja szkolnictwa zawodowego i pracy rzemieślnika jest niezauważana w doniesieniach medialnych – odbywa się tylko wewnątrz środowiska rzemieślniczego.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Wyniki analizy

Wizerunek szkolnictwa zawodowego w mediach regionalnych wobec przekazów medialnych dotyczących pozostałych form kształcenia ponadgimnazjalnego oraz informacji kierowanych do uczniów gimnazjów

Wywiady takie, jak „Powinniśmy szanować polskiego hydraulika” opublikowany w *Głosie Wielkopolski*, w którym poruszone zostały kwestie dotyczące stygmatyzacji pracy fizycznej, luk w reformie oświaty, a także różnic w ofercie kształcenia a potrzebami rzemieślników, pracodawców czy rynku pracy należą do rzadkości. Dr Bondyra, z którym przeprowadzony został ten wywiad stwierdza w nim m.in.: „...dotychczasowe reformy oświaty doprowadziły do zniszczenia systemu kształcenia zawodowego. Zamiast porządných szkół zawodowych i techników mamy licea profilowane. (...) Jeśli chcemy mieć inżynierów trzeba zapewnić dostęp do tej ścieżki kształcenia i zadbać o jego drożność, tak, by absolwent szkoły zawodowej, jeśli zechce mógł bez większych problemów zmienić profil kształcenia. Brak tych możliwości w połączeniu z agresywnym marketingiem szkół wyższych powoduje, że co roku produkujemy po kilkuset politologów, dla których nie ma i nie może być pracy, a brakuje na przykład wykwalifikowanych elektryków.”

Potwierdza tę opinię **przywiązywanie wagi do rankingów uczelni wyższych**. Na stronie internetowej czasopisma *Newsweek* (08-03) czytamy za PAP: „Wartość uczelnianych rankingów musi być poddana kontroli. To jest ważne nie tylko dla wyborów edukacyjnych kandydatów na studia, ale także dla rządowych decyzji finansowych w zakresie szkolnictwa wyższego”; „znaczenie akademickich rankingów systematycznie rośnie zarówno dla kandydatów na studia, jak i dla naukowców, którzy zastanawiają się nad podjęciem pracy w danej uczelni”. Przeprowadzane analizy rynku pracy i kierunków studiów dających większą pewność zatrudnienia nie są niczym wyjątkowym. Publikuje się je zarówno w dziennikach jak i tygodnikach – **tego rodzaju zestawień dla gimnazjalistów wiążących swoją przyszłość z kształceniem zawodowym próżno szukać w prasie.**

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Z artykułu „Europejski Fundusz wspiera szkoły przyszłości” (*Głos Wielkopolski*, 27-02) można wywnioskować, że programy związane z informatyzacją i edukacją komputerową w szkołach (np. „e-szkoła Wielkopolska – Twórczy Uczeń – Twórczy Nauczyciel”) skierowane były do gimnazjów i liceów. Dlaczego pominięto szkoły zawodowe? - Nie wiadomo. Wydaje się to być tym bardziej nieusprawiedliwione, że tematyka mogła okazać się dla uczniów szkół zawodowych prawdziwym polem do popisu. Prezentowano m.in. prace związane z tuningiem FIAT'a 126p, albo rewitalizacją starych zegarów.

Naturalnie, klasy z rozszerzonym programem języków obcych i informatyki mają znaczenie z punktu widzenia obecnych potrzeb rynku pracy. Tworzenie profili trzeba też docenić, ale można nazwać jedynie kroplą w morzu potrzeb, gdyż, jak czytamy w tygodniku *Wprost* (Numer: 36/2009 (1389)): „W polskim rozumieniu oświaty dominuje oświeceniowe myślenie, że dziecko to *tabula rasa* (czysta karta), którą dorośli muszą zapisać mądrymi informacjami. Nie dla nas pomysły amerykańskich pedagogów, którzy już pod koniec XIX wieku proponowali, by **dzieciom od piątej klasy wzwyż pozwolić znaczną część przedmiotów wybierać**. Wiedzieli już wtedy, że **prawdziwa motywacja do nauki bierze się z możliwości wyboru tego, co interesuje i sprawia radość**. Nam gdzieś te 200 lat między współczesnością a oświeceniem umknęło i polską szkołę wciąż opieramy na dawno zdezaktualizowanych teoriach. **Naczelną zasadą pozostaje przymus pamięciowego opanowania zasobu wiedzy określonego w ministerialnych podstawach programowych.**”

O niedostosowaniu działań w obszarze edukacji ani do zainteresowań uczniów ani do potrzeb rynku pracy świadczyć też może informacja prasowa dotycząca programu edukacyjnego skierowanego do uczniów szkół gimnazjalnych „Akademia techniki”. Choć czytamy w nim, że animatorzy tego programu tłumaczą i angażują uczniów do eksperymentowania i chcą „przybliżyć gimnazjalistom świat nowoczesnych technologii i pokazać, że fizyka czy chemia mogą być naprawdę fascynującymi zajęciami”, to konkursy dla uczniów na stronie tego programu obejmują „opowiadania niesamowitych historii, pisanie wierszy lub tekstów piosenek”.

Wydaje się, że informacje prezentowane w prasie np. dotyczące gimnazjów mogą rodzić przeświadczenie, że dzieci, które nie dostaną się do renomowanego gimnazjum, liceum, czy na studia na dobrej (zwykle publicznej) uczelni, są gorsze, przegrane i do niczego się nie nadają, co

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

najwyżej „mogą rowy kopać”. Tymczasem, jak stwierdzają wielkopolscy rzemieślnicy w badaniu *Wielkopolskie rzemiosło wobec instytucji rynku pracy* - „Pójście do szkoły zawodowej nie zamyka im drogi do dalszego kształcenia, co więcej osoby, które zaczęły swoją edukację od tzw. „zawodówki”, a skończyły na studiach politechnicznych są o wiele bardziej cenionymi fachowcami niż ci, którzy poszli na studia techniczne po liceum.”²¹. Tego typu opinie nie są jednak powszechne, bo wiele osób jest przekonanych, że „zawodówka” to miejsce, po którym droga do dalszej edukacji jest zamknięta.

Informacja, która dotyczy gimnazjalistów oraz szkół zawodowych znalazła się w notce *Newsweeka* (05-02) „Gimnazjaliści wybierają szkoły zawodowe”, w której czytamy, że „30% młodych ludzi poszło do techników, a 20% do zasadniczych szkół zawodowych. **Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje zmiany w szkolnictwie zawodowym. Chce dostosować kształcenie w szkołach zawodowych do potrzeb rynku pracy. Szkoły mają elastycznie odpowiadać na rzeczywiste zapotrzebowanie rynku.**” Zdaje się, że jest to raczej propaganda sukcesu ministerstwa, ponieważ (po raz kolejny) zmiany nie są konsultowane z bezpośrednio zainteresowanymi środowiskami. Wielkopolska Izba Rzemieślnicza apeluje na swojej stronie internetowej: „Zagrozić one [zmiany kształcenia zawodowego i ustawicznego proponowane przez MEN – przyp. aut.] mogą bowiem w niedalekiej przyszłości gospodarce Polski. **Zaowocują** nie tylko **brakiem wykwalifikowanej kadry** pracowników spełniających oczekiwania pracodawców, ale także drastycznie **zmniejszą szanse przyszłych absolwentów na rynku pracy**. Młodzi ludzie kształceni według proponowanych zmian - jako specjaliści o bardzo wąskim zakresie kompetencji - w razie nieuniknionych przecież zmian w gospodarce bardzo szybko mogą zasilić rzesze bezrobotnych. A w dodatku, wbrew zapewnieniom

²¹ „W ciągu ostatnich lat wyraźnie zaznacza się w Polsce zjawisko wzrostu aspiracji edukacyjnych, które powoduje, że na rynek pracy trafia coraz więcej absolwentów ze średnim oraz wyższym wykształceniem. Jednakże za tym pozytywnym zjawiskiem kryje się swoisty „paradoks zawyżonych aspiracji edukacyjnych”. W latach dziewięćdziesiątych upowszechniło się przekonanie – tak w szerokich kręgach społeczeństwa, jak i wśród elit politycznych – o znaczeniu wykształcenia wyższego w karierze zawodowej. Ów wzrost aspiracji edukacyjnych zaowocował m.in. powstaniem wielu prywatnych szkół wyższych oraz niechęcią rodziców i młodzieży do tzw. „brudnych zawodów”. Efektem przywołanego stanu rzeczy stało się m.in. „przehumanizowanie” systemu edukacji. (...) Tymczasem obecnie na rynku pracy odczuwany jest dotkliwy brak specjalistów w zawodach technicznych.” Zob. *Wielkopolskie rzemiosło. Między tradycją a nowoczesnością* – Wydawnictwo WSB, 2008. s. 149.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

twórców modyfikacji staną przed natychmiastową koniecznością poszerzenia kompetencji zawodowych.”.

25-09-2007 roku na portalu TVN24.pl zamieszczono (w oparciu o wnioski z raportu *Pracujący Polacy 2007*, o którym pisał *Dziennik*) notkę „Lepszy fach w ręku, niż magister na dachu”, w którym prof. Mieczysław Kabaj z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych SGH podsumowuje badania CBOS (przeprowadzone na zlecenie Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych "Lewiatan" przeprowadzone na reprezentatywnej próbie 1021 osób, dotyczące miesięcznych dochodów Polaków): „To nowa tendencja, która będzie się pogłębiać. Obecnie kluczowy jest pewny fach w ręku oraz wiedza praktyczna. Studia licencjackie, które w dużym stopniu nie są dostosowane do potrzeb rynku, są znacznie mniej warte w oczach pracodawców od technikum i przepracowanych lat. Młody człowiek po zakończeniu gimnazjum powinien jasno określić swoją ścieżkę rozwoju edukacyjnego i zastanowić się, na czym mu zależy: - Jeśli na szybkim zarobku, powinien wybrać szkołę zasadniczą albo technikum.”.

Fakt, że przedsięwzięcia takie, jak mające na celu zbadanie roli internetu jako „okna na naukę, kulturę i świat młodych ludzi” przeprowadza się jedynie wśród licealistów (o czym można było przeczytać w *Głosie Wielkopolski* „Młodzież połączona i podłączona do sieci”, 01-03) i pomija się uczniów innych szkół ponadgimnazjalnych, również wpływać może na relatywnie niewielką obecność rzemiosła i szkół zawodowych tak w mediach, jak i świadomości społecznej. Czyżby zakładano, że „zawodowcy” (tu: pogardliwe określenie uczniów szkół zawodowych) z internetem nie mają nic wspólnego, „bo po co „robołowi” internet?”; „Przez internet samochodu nie naprawi, ani domu nie zbuduje...”. Tymczasem przedsięwzięcia, w których uczniowie ZSZ mogliby również zaistnieć w przestrzeni wirtualnej – a co za tym idzie w świadomości społecznej – mogą okazać się bardzo owocne.

Gdy pojawia się artykuł zatytułowany „Edukacja na targach” (*Głos Wielkopolski* 19-02) można by się spodziewać oferty dla uczniów każdego stopnia kształcenia. Choć jak twierdzi autorka artykułu „wszystkie poznańskie placówki edukacyjne będą miały na targach swoje stoiska” to, jednak czytamy m.in. o tym, że wśród wystawców będą uczelnie zagraniczne i że „z m y ś l ą o m a t u r z y s t a c h i nauczycielach przygotowano bogaty program”. Znamienne, że odbyło się „**spotkanie dla uczniów**”

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

klas III i IV ponadgimnazjanych zatytułowane „Prawie wszystko o maturze 2010. Podstawowe informacje o maturze w 2010 roku”. Pojawia się też wzmianka o tym, że zaprezentowana zostanie „szeroka oferta edukacyjna dla dorosłych”. Tymczasem informację o ofercie kierowanej (na tychże targach) do uczniów chcących kształcić się w szkole zawodowej znaleźć można... ale na stronie Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. Informacja ta jest jednak bardzo pragmatyczna i pewno może być ciekawa z punktu widzenia gimnazjalisty, który za chwilę podejmie decyzję o wyborze dalszej ścieżki kształcenia. Kierowana jest „do młodzieży, rodziców, uczniów, doradców zawodowych i pedagogów, którzy chcieliby dowiedzieć się więcej o nauce zawodu w rzemiośle, która jest najpopularniejszą drogą zdobywania kwalifikacji. Oferujemy **możliwość zapoznania się z niektórymi zawodami** bezpośrednio poprzez **prezentację podstawowych czynności** związanych z zawodem wykonywanych przez rzemieślników **na żywo**, prezentację multimedialną, oraz foldery opisujące zawody i specyfikę kształcenia w rzemiośle. Na stoisku **będą obecni** przedstawiciele Izby, Cechów oraz **rzemieślnicy**, którzy udzielą wszelkich niezbędnych informacji z zakresu form przygotowania zawodowego, zasad i warunków odbywania przygotowania zawodowego, a także przepisów określających podstawę prawną do zatrudniania i szkolenia młodocianych”. Informacja istnieje, ale w porównaniu do informacji dotyczących np. matury czy nauki w liceum, praktycznie nie jest rozpowszechniana przez media.

W odniesieniu do bardzo niewielkiego zakresu informacji dotyczących kształcenia zawodowego wymienić należy również **brak dotyczących takich, które dotyczą zakresu wymagań czy wyników egzaminów w Izbach Rzemieślniczych**. W prasie spotykamy informacje dotyczące egzaminów dla szóstoklasistów, gimnazjalistów, maturzystów – a informacje o egzaminach czeladniczych znajdziemy najszybciej... znów na internetowej stronie Izby Rzemieślniczej. Komu, wśród czytelników artykułów dotyczących metod zdobywania dyplomów uczelni wyższych („Magister dzięki Wikipedii”; „Ściąganie czy oszustwo”; „Zamiast się uczyć, kopiują na potęgę” (20-03)) nasunie się refleksja, że zdający egzamin czeladniczy adept szkoły zawodowej nie ma takiej możliwości oszustwa? Tymczasem na egzaminie czeladniczym wymaga się m.in. **samodzielnego** wykonania zadania egzaminacyjnego **sprawdzającego umiejętności praktyczne**.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Można przypuszczać, że świadomość i wiedza opinii publicznej na temat przebiegu i wymagań egzaminu czeladniczego jest niewielka. W mediach nie informuje się o tym, że osoby, które podchodzą do egzaminu muszą (poza zaprezentowaniem praktycznych umiejętności z zakresu kwalifikacji zawodowych) rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z obszarów:

- funkcjonowania gospodarki,
- prawa pracy,
- prawa podatkowego,
- przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej,
- identyfikowania i analizowania informacji dotyczących wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta.

Powszechniejsza wiedza na ten temat mogłaby przyczynić się do ukształtowania pozytywnego wizerunku rzemieślników w świadomości społecznej.

Mimo wielu informacji mówiących o zagrożeniach związanych z bezrobociem wśród młodych ludzi wynikającym m.in. z niechęci pracodawców do zatrudniania osób bez doświadczenia zawodowego **forsuje się projekty mające na celu rozwijanie wykształcenia ogólnego i dążenie do zwiększania jego znaczenia w porównaniu do wykształcenia zawodowego**, które łączy się ze zdobywaniem doświadczenia praktycznego²². Można podejrzewać, że skoro „wiedza i umiejętności nabyte podczas studiów nie pokrywają się z wymaganiami i oczekiwaniami współczesnego rynku pracy” (*Głos Wielkopolski*, „Młodzi bezrobotni” 08-03) – a dotyczy to raczej studentów studiów humanistycznych – to dodatkowa wiedza ogólna tym bardziej nie pomoże w znalezieniu pracy absolwentom szkół zawodowych. **Akcentuje się jednak bardziej rolę i wagę właściwego kształcenia absolwentów szkół wyższych niż szkół zawodowych.** W tygodniku *Wprost* (Numer: 40/2009 (1393)) czytamy: „Dwadzieścia lat wolności zaowocowało tylko jednym sukcesem naszego szkolnictwa wyższego. **Odsetek studiujących wzrósł** od roku 1990 z mniej więcej 13% osób w wieku 19-24 lat do 48% w 2008 r. Ten **wzrost** w żaden sposób **nie przełożył się na jakość**. Wszelkie obiektywne wskaźniki pozycjonują nas na żalonym końcu światowych rankingów akademickich. Harvard nie dlatego stał się Harvardem, że państwo podarowało mu dużo pieniędzy lub ktoś napisał mądrą

²² Podstawowe założenia reformy kształcenia zawodowego wg MEN.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

ustawę o promowaniu najlepszych uczelni USA. **Harvard** stał się synonimem jakości w szkolnictwie wyższym, gdyż po wojnie secesyjnej (1861-1865) jako pierwszy uniwersytet **dostosował się do potrzeb dynamicznie rozwijającego się społeczeństwa**. Gdyby jakimś cudem nad Wisłę przeniósł się cały Harvard, Oxford lub Cambridge, to zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem należałoby je natychmiast zamknąć. Żadna z tych uczelni nie ma oferty zgodnej z listą 118 kierunków kształcenia dopuszczonych przez resort, żadna też nie uczy zgodnie ze zdefiniowanymi przez ministerstwo dla każdego z tych kierunków standardami nauczania i minimami kadrowymi. (...) Warto wziąć pod uwagę, że w Europie taka centralna lista dopuszczalnych kierunków nauczania poza Polską funkcjonuje jedynie w Rosji.”

Sytuacja dotyczy osób wkraczających na rynek pracy na każdym poziomie kształcenia. Albo zapomina się, albo nie chce się pamiętać, że wykwalifikowana kadra menedżerów czy potencjalnych pracodawców musi też mieć kogo zatrudniać i niewątpliwie, jako menedżerowie czy pracodawcy będą chcieli by ich pracownicy byli efektywni wykonując swoje zadania i obowiązki.

Informacje na poziomie ogólnopolskim dotyczące reform w kształceniu pojawiają się w doniesieniach internetowych opiniotwórczych tygodników, jak np. „MEN zreformuje szkoły dla dorosłych” (*Newsweek*, 21-01). Dowiadujemy się z niego, że „we wrześniu 2012 r. - obok nowych zreformowanych liceów ogólnokształcących, techników i zasadniczych szkół zawodowych - zaczną działać także nowe szkoły dla dorosłych: gimnazja dla dorosłych i licea dla dorosłych. W roku szkolnym 2012-2013 w szkołach ponadgimnazjalnych rozpoczną edukację uczniowie, którzy w obecnym roku szkolnym rozpoczęli naukę w I klasach gimnazjów i uczą się zgodnie z nową podstawą programową nauczania. Będą oni mieli do wyboru naukę w 3-letnich liceach ogólnokształcących i dwóch typach szkół zawodowych: 4-letnich technikach i 3-letnich zasadniczych szkołach zawodowych. Z systemu znikną zupełnie licea profilowane. (...) **W nowych szkołach zawodowych: technikach i zasadniczych szkołach zawodowych, tak jak - zgodnie z reformą kształcenia ogólnego – w liceach ogólnokształcących, treści tam nauczane będą ściśle powiązane z nauczaniem w gimnazjach i będą stanowiły z nimi spójną całość. Edukacja w szkołach zawodowych, tak jak w liceach ogólnokształcących, będzie zamykała rozpoczęty w gimnazjum cykl kształcenia ogólnego.** Jednocześnie uczniowie liceów dla dorosłych będą mogli, jeśli będą chcieli w trakcie nauki w szkole,

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

zdobywać przygotowanie zawodowe na kursach prowadzonych przez szkoły zawodowe czy centra branżowe **kształcenia** zawodowego lub **ustawicznego**. Ukończenie takich kursów i zdanie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe umożliwi im uzyskanie wykształcenia analogicznego do wykształcenia absolwentów techników. **Egzaminy na poszczególne kwalifikacje nie będą przeprowadzane** po zakończeniu nauki w szkole, tak jak obecnie jest przeprowadzany egzamin zawodowy, lecz **na różnych etapach nauki.**"

Niestety duża część informacji, w których pojawiają się szkoły zawodowe lub ich uczniowie czy rzemieślnicy dotyczy spraw związanych z niemoralnymi lub przestępczymi zachowaniami, a to niewątpliwie niekorzystnie wpływa na wizerunek szkół tego typu („Romans nauczycielki z... podopiecznym” (*Głos Wielkopolski* 6/7-03), „Chciał podpalić nauczycielkę, grozi mu więzienie” (*Newsweek*, 31-03) lub zawodów rzemieślniczych „Czy bikini jest strojem roboczym fryzjera?” (*Głos Wielkopolski*, 03-03)). Stykając się z tego typu doniesieniami odbiorca informacji medialnych siłą rzeczy kreuje sobie wizerunek zasadniczej szkoły zawodowej, w której są sami degeneraci, potencjalni przestępcy, czy tzw. „margines społeczny”. Bardzo dużo pracy i czasu poświęcić trzeba na zmianę takiego wizerunku szkół zawodowych. Naturalnie różnego rodzaju zajścia zdarzają się i będą zdarzać i to nie tylko w szkołach zawodowych. Chodzi jednak o to, że zarówno niekorzystny wizerunek szkół zawodowych, stygmatyzacja pracy fizycznej i dominacja tego typu informacji medialnych powoduje, że ZSZ i środowiska rzemieślnicze popadają w błędne koło negatywnych opinii.

Szkoły zawodowe i absolwenci tych szkół często pojawiają się w mediach w kontekście artykułów okolicznościowych, związanych z bieżącymi wydarzeniami np. tłustym czwartkiem (cukiernicy), działalnością stowarzyszeń (Stowarzyszenia Plecionkarzy i Wikliniarzy w związku z Światowym Festiwałem Wikliny w 2011 roku), czy jubileuszową serią artykułów o zakładzie chodzieskiej *Porcelany*, lub wypieku andrutów. Albo nieszczęść, takich jak wiadomość w serwisie internetowym Radia Merkury z 13-05-2010: „17-letni uczeń z Krobi zginął rażony prądem. Odbывał praktyki zawodowe. W środę wykonywał prace związane z podłączeniem przewodu elektrycznego do gniazdka. Został porażony prądem i zginął na miejscu.”.

O trudnościach w dostosowywaniu się szkół do potrzeb rynku pracy mogą świadczyć wypowiedzi dyrektorów liceów profilowanych w artykule „Mimo że mają być zlikwidowane, licea

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

profilowane nabór zrobią”, (*Głos Wielkopolski*, 05-02-2010) chociaż „W Poznaniu na 22 utworzone licea profilowane zostały tylko 4 i wszystkie planują rekrutację na kolejny rok. (...) Licea profilowane są **lekkio ukierunkowane na zawód, ale konkretnego zawodu nie dają**. Mniej w nich także przedmiotów ogólnokształcących. Natomiast po ukończeniu technikum uczeń zdaje egzamin zawodowy i uzyskuje tytuł. **Rynek pracy jest też łaskawszy dla absolwentów techników niż liceów profilowanych** - mówi Krzysztof Senska, dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Wyrzysku. (...) – **Uczeń, który kończył takie liceum, nie miał żadnego zawodu** ani nie miał możliwości rozwijania się w zakresie rozszerzonym w przedmiotach ogólnokształcących. **Posiadł jedynie jakieś tam umiejętności, ale nie miał dokumentu, że je ma** – mówi Grażyna Borkowska, dyrektor w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie. Elżbieta Kirchner, dyrektor VI Liceum Profilowanego w Poznaniu, o losy swojej szkoły jest spokojna. Nabór do klas socjalnych robi jak co roku. (...) Według Katarzyny Hall, minister edukacji narodowej, **licea profilowane nie dają uczniom ani dobrego przygotowania do matury, ani do zawodu**. (...) Licea profilowane z roku na rok same kończą swoją działalność. Z danych MEN wynika, że jeszcze trzy lata temu było ich 1550, a w tym roku szkolnym jest ich tylko - 708. W Poznaniu np. są tylko 4 takie licea. - **Ubiegłorocznej matury w całym kraju nie zdało 35 procent absolwentów liceów profilowanych**. - Już w 2006 roku NIK alarmowała, że **słabe wyniki matur absolwentów liceów profilowanych** spowodowane są m.in. małą liczbą godzin, np. języka polskiego i matematyki. Kolejnym **minusem jest brak egzaminu zawodowego potwierdzającego umiejętności absolwentów**.”

Na początku kwietnia w *Głosie Wielkopolskim* w artykule „Raport o bezrobociu” czytamy, że podczas dyskusji nad coroczną oceną sytuacji na wielkopolskim rynku pracy oraz sprawozdania z realizacji polityki zatrudnienia **przewodniczący sejmiku Lech Dymarski zwracał uwagę na niedostosowanie kierunków kształcenia do zapotrzebowania rynku pracy**. Autor artykułu stwierdza „Wielkopolskie szkoły zbyt często kształcą w zawodach, które obarczone są największym ryzykiem zostania bezrobotnym”. Można odnieść wrażenie, że coraz więcej mówi się o konieczności dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, robi się też w tym celu badania, ale nadal niewiele z tego wynika. Na efekty przyjdzie nam poczekać, ale jedno jest pewne: w tym czasie nie

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

należy ustawać w działaniach mających na celu polepszenie wizerunku szkół zawodowych, kształcenia zawodowego i rzemiosła w opinii społecznej.

Wizerunek rzemiosła w mediach regionalnych i ogólnopolskich

W świadomości „nie-rzemieślników” fakt, że „fachowiec” jest członkiem cechu wydaje się nie mieć znaczenia. Potwierdzają to informacje, jak ta zamieszczona w serwisie tvn24.pl cytującym gazetę *Metro*: „tysiące ludzi w całej Polsce pracuje w zawodzie hydraulika, mechanika czy murarza, mimo że nie uczyło się tego w szkole. (...) Dzięki reformie osoby, które w ogóle nie uczyły się w szkole określonego zawodu, a swoje umiejętności zdobywały w praktyce, będą mogły zdać egzamin w OKE, tak jak uczniowie, choć będą musiały za niego zapłacić.”. Należy przedsięwziąć działania mające na celu uświadomienie, że członkostwo w cechu to gwarancja rzetelności i wysokiej jakości pracy, a nie anachronizm. **Takiego przekazu w mediach zdecydowanie brakuje.**

Informacje wiążące się z rzemieślnikami czy absolwentami szkół zawodowych pojawiały się w analizowanym okresie relatywnie rzadko. Wśród tych budujących pozytywny wizerunek jest artykuł „Polscy pracownicy cieszą się coraz lepszą opinią w świecie” (*Głos Wielkopolski*, 6/7-03), w którym pojawia się wypowiedź dyrektora jednej z największych firm produkcyjnych: „Jeden polski spawacz wykonuje pracę za trzech francuskich”. Koordynator działu rekrutacji zagranicznych w firmie doradztwa personalnego stwierdza, że „dysponujemy w Polsce specjalistami w zawodach rzadko spotykanych we Francji”.

Zachęcające do podjęcia szkolenia w zawodzie rzemieślniczym mogłyby być względnie wysokie zarobki. Jednak jak wynika z „Regionalnej Listy Płac” publikowanej przez *Głos Wielkopolski* zarobki zależą raczej od miasta, w którym się pracuje niż od wykonywanej pracy:

- **lakiernik** w Gnieźnie na okresie próbnym – 1000 zł;
- **mechanik samochodowy** pracujący w warsztacie w małej miejscowości – 1317 zł;
- **fryzjerka** z Krotoszyń – 1567 zł (w tym 250 zł premii);
- właściciel punktu **dorabiania kluczy** (jednoosobowa działalność) – 4150 zł;
- **szwaczka** w zakładzie odzieżowym w Gnieźnie – 1600 zł;

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

- młody **spawacz** w fabryce międzynarodowego koncernu w Poznaniu – 4550 zł;
- **cieśla**, brygadzysta, 30 lat stażu – 4500 zł;
- **fryzjerka** w Krakowie zatrudniona w renomowanym zakładzie fryzjerskim – 4000 zł;
- **szeff kuchni** w Krakowie zatrudniony w renomowanej restauracji – 5000 zł;
- **kosmetyczka** mająca prywatny gabinet kosmetyczny, pracująca w każdą sobotę – 5500 zł;
- **rzemieślnik** posiadający własną firmę, zajmujący się pracami wykończeniowymi – min. 10000 zł;
- **kamieniarz** – właściciel sporego zakładu kamieniarskiego – 16000 zł.

Jak widać z powyższego zestawienia dobrze powodzi się rzemieślnikom, którzy prowadzą **własne przedsiębiorstwa**.

Warto zaznaczyć, że w 2009 roku *Głos Wielkopolski* publikował artykuły z serii: „Co zrobić, kiedy złamie się obcas, popsuje pralka?”, w którym podawano informacje dotyczące umiejscowienia zakładów odpowiednich rzemieślników w Poznaniu.

Wizerunek rzemieślników, których częściej nazywa się fachowcami z pewnością zepsuł program telewizji TVN „Usterka”²³. Zgodnie z założeniami programu pokazywano oczywiście najczęściej te sytuacje, które były „najzabawniejsze”, gdy fachowcy okazywali się... **niefachowi. W tym kontekście należałoby zadać bardzo głośno i wyraźnie pytanie o kwalifikacje owych fachowców oraz to, czy są członkami cechów rzemieślniczych.**

Na początku maja w lokalnej telewizji TVK Winogrody (o znacznie mniejszym zasięgu) zaprezentowano jednak pośrednio kunszt rzemieślniczy, w krótkim reportażu na temat zdrowego odżywiania. W programie prezentowano wyroby rzeźników i piekarzy, które są nie tylko zdrowsze, ale i bardziej pożywne i smaczniejsze. Obecność tego typu przekazów w mediach to jednak rzecz prawie niespotykana.

²³ *Każdemu z nas coś się kiedyś zepsuło, ale nie każdy z pojawiającym się problemem potrafi sobie poradzić sam - większość dzwoni więc po fachową pomoc, która czasem okazuje się nie taka jakiej byśmy oczekiwali... Z założenia zatem program „Usterka”, zgodnie z hasłem: przynęta - pułapka - ofiara, sprawdza uczciwość i fachowość firm usługowych, porównując ich profesjonalizm. W przygotowaniu usterki pomagają nam nasi eksperci - autorytety z danych dziedzin, którzy na gorąco oceniają także pracę przychodzących do nas fachowców. Co się zaś tyczy samych usterek, wybierane są one tak, by mogły dotyczyć każdego, są prawdziwe i co więcej możliwe do naprawienia. Krok po kroku śledzimy zatem, co i jak zostaje zepsute, dowiadujemy się też jak można to najszybciej, najtaniej i najskuteczniej naprawić. Zatem oceniamy zwykle koszt wykonania usługi, fachowość i uczciwość pracy fachowca oraz czas potrzebny do naprawy uszkodzonego sprzętu. (usterka.onet.pl)*

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Oferty pracy dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym w świetle artykułów prasowych i publikacji medialnych

W *Monitorze Wielkopolskim* (01-02), dodatku do *Głosu Wielkopolski* pojawia się duży, zajmujący pełne dwie strony artykuł „Jak zduścić ciągle rosnące w regionie bezrobocie?” Czytamy w nim „Jak wynika z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, pod koniec grudnia w Wielkopolsce zarejestrowanych było ponad 134 tys. bezrobotnych, w tym kobiety stanowiły ponad 55%. **Pogorszyła się też na rynku pracy sytuacja osób młodych**, zwłaszcza absolwentów szkół i uczelni, którzy **nie mają za sobą stażu zawodowego**. (...) Zwolnienia i pogorszenie koniunktury na rynku pracy najdotkliwiej odczuwają osoby bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.” Taka informacja powinna uzmysłowić, że zmiany w systemie szkolnictwa zawodowego polegające na poszerzaniu wiedzy ogólnej kosztem praktycznego przygotowania zawodowego prowadzą w to samo miejsce, w którym teraz są absolwenci szkół bez praktycznego przygotowania czy możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego. W dotkniętym najbardziej bezrobociem powiecie złotowskim (19,8%) bezrobocie zawsze należało do najwyższych w Wielkopolsce. Wg dyrektora PUP Łucji Greczyło „Podstawowym problemem bezrobotnych **w powiecie złotowskim** jest bardzo **niski poziom wykształcenia** i niewielkie motywacje do podwyższania kwalifikacji.”; „Bardzo niepokoi tutaj, również związane z niskim poziomem wykształcenia i doświadczenia zawodowego, **duże bezrobocie wśród ludzi młodych**. Do Złotowa wracają ostatnio, rejestrując się początkowo jako bezrobotni, **osoby, które pracowały za granicą**. Ale paradoksalnie są one także **nadzieją lokalnego rynku pracy**. Nie wrócili z niczym. **Wielu** rychło **rejestruje własną działalność gospodarczą**. Biorą pożyczki na tworzenie stanowisk pracy. **Zakładają małe firmy budowlane, warsztaty samochodowe, salony kosmetyczne, fryzjerskie**. Robią to z rozmysłem, analizując potrzeby rynku. (...) **Ich sukces tworzy z kolei zapotrzebowanie na usługi księgowo-rachunkowe, obsługę informatyczną, usługi reklamowe**.” Jest to kolejny dowód na wysokie znaczenie samych rzemieślników, jak i tworzonych przez nich miejsc pracy.

Człowiek najlepsza inwestycja

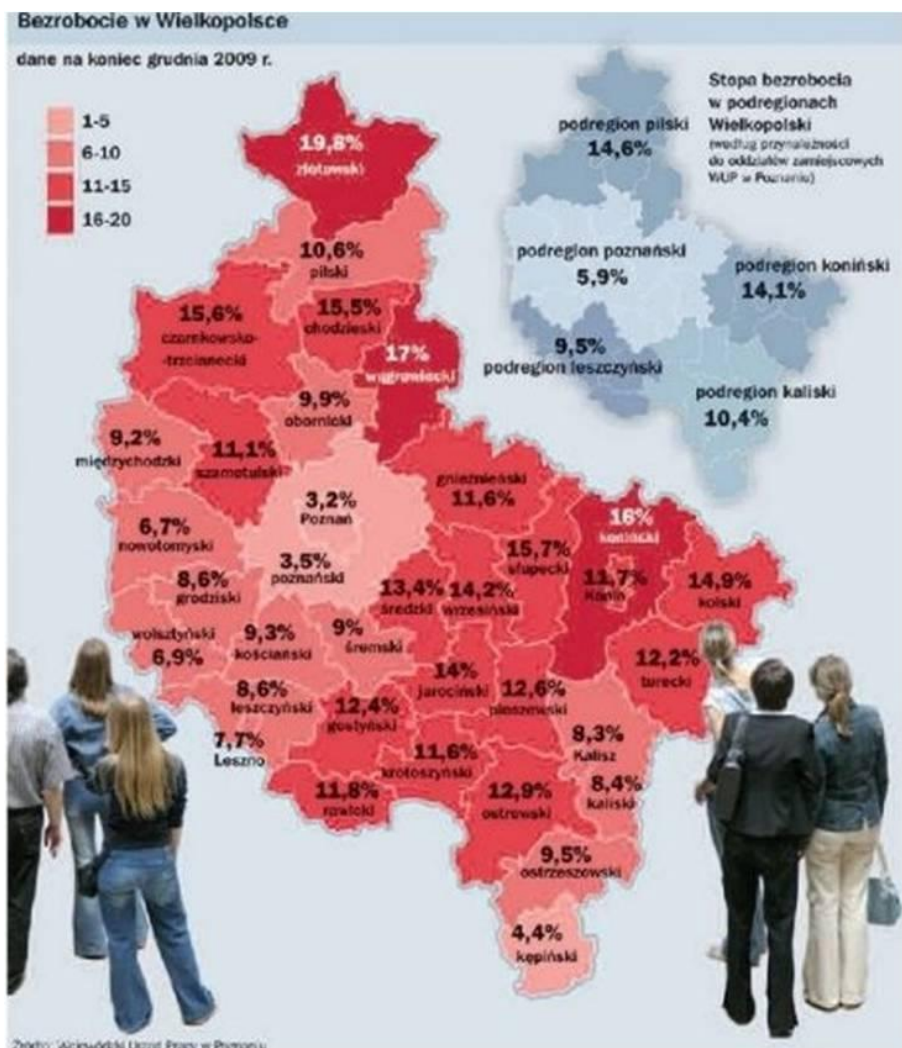

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu; za: *Monitor Wielkopolski*; magazyn samorządowy, luty 2010

Trudno dziwić się, że rodzice chcąc dbać o pewną przyszłość swoich dzieci i swoją, starają się zapewnić im wykształcenie, które da im pewną i dobrze płatną pracę. Czytając więc w prasie artykuł „Zawody z przyszłością” (*Głos Wielkopolski* 17-04) dowiadują się, że „w ciągu najbliższych kilku lat pracodawcy poszukiwać będą specjalistów ds. sprzedaży, informatyków, programistów i inżynierów oraz osób do pracy w księgowości i finansach. (...) Oprócz handlowców o pracę nie będą musieli się martwić inżynierowie budownictwa. (...) Atrakcyjne na rynku pracy będą osoby ze znajomością mniej

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

popularnych języków obcych jak np. niderlandzkiego czy języków skandynawskich. (...) **Dużą rolę odgrywać będzie doświadczenie zawodowe** (min. trzyletnie) oraz umiejętność prezentacji i negocjacji.” Jaką więc szkołę wybiorą/zalecą dziecku rodzice dbający o jego przyszłość...?

Konieczne jest przewartościowanie mentalności, w której rodzice wolą by dziecko zostało (pseudo)intelektualistą z tytułem magistra niż „robolem”, na taką, by dziecko zdobywszy zawód było dobre w tym co robi. Nie da się tego zmienić bez właściwej promocji, a to zrobić dobrze, mogą tylko specjaliści.

Analizując materiał prasowy można odnieść wrażenie, że pomija się w przekazach medialnych osoby z wykształceniem zawodowym np. w informacjach dotyczących pojawiających się ofert pracy. Z drugiej jednak strony się postawić należy pytanie o aktywność firm rzemieślniczych w takiej pośredniej formie rekrutacji pracowników, jak udział w targach pracy. Wydaje się być ona bardzo niewielka. W artykule „Na wiosnę praca dla młodych pracowników kiełkuje w sieci” (*Głos Wielkopolski* 15-03) czytamy, że „Na uczestników Wirtualnych Targów Pracy Pracuj.pl czeka 149 firm z 25 branż i 39 czatów z pracodawcami. (...) Wśród wirtualnych wystawców najliczniejszą grupę stanowią pracodawcy reprezentujący sprzedaż, branżę FMCG, przemysł oraz IT i nowe technologie. (...) Odwiedzający Wirtualne Targi Pracy Pracuj.pl znajdą również propozycje pracy w ponad dwudziestu innych sektorach, takich jak branża farmaceutyczna, odzieżowa, motoryzacyjna czy prawna, **skierowane zarówno do doświadczonych specjalistów i menedżerów , jak i studentów czy absolwentów**, stawiających pierwsze kroki na rynku pracy.”.

Pomimo chwilowego pogorszenia się sytuacji na rynku pracy wywołanej m.in. ogólnosiwiatowym kryzysem gospodarczym o pracę mogli być spokojni niektórzy absolwenci ZSZ czy rzemieślnicy związani z przemysłem motoryzacyjnym (*Głos Wielkopolski*, artykuł „Polscy producenci samochodów zatrudniają pracowników” (20/21-02)): „Niedawno Opel ogłosił, że w Europie zwolni w sumie 8,3 tys. osób, z czego 40 w Polsce. Pracę stracą osoby zatrudnione w działach sprzedaży i administracji. **Produkcja ma się natomiast świetnie** i właśnie ogłosiła nabór, w wyniku którego **chce zatrudnić 700 osób**. (...) Niebawem wrócą pierwsze **szwaczki**. Cieszymy się, bo oznacza to, że G. najcięższe czasy ma już za sobą.”.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Z artykułu z 03-04 opublikowanym w *Głosie Wielkopolski* „Wiosna ofert na rynku pracy tymczasowej” dowiadujemy się, że: „Ponad tysiąc ofert pracy tymczasowej opublikowali w marcu pracodawcy na stronach największych polskich internetowych giełd pracy. Z analizy propozycji wynika, że największe zapotrzebowanie na pracowników tymczasowych mają firmy produkcyjne, branża reklamowa i handel (...) Pracodawcy ze „starej Unii” poszukują nad Wisłą kandydatów do pracy w rolnictwie, ogrodnictwie, produkcji, **budownictwie, hotelarstwie oraz gastronomii.**”

Oferty szkoleń dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym w świetle artykułów prasowych i publikacji medialnych

W publikacjach prasowych **często dostrzega się potrzebę współpracy szkół i uczelni z firmami, by właściwie dostosować ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy.** W *Głosie Wielkopolskim* (22-03) pojawiła się krótka informacja o odbywającej się na Politechnice Poznańskiej konferencji „Edukacja, a oczekiwania rynku pracy”. Jak czytamy: „Jej celem jest spotkanie przedstawicieli pracodawców z władzami uczelni, pracownikami i studentami oraz przedyskutowanie wspólnych relacji edukacji i wymagań stawianych przez rynek pracy”. Niestety, jak wynika z programu konferencji, **spotkanie dotyczyło studentów, ze szczególnym uwzględnieniem studiów technicznych.** Z artykułu zaś dowiadujemy się, że: „Zadaniem uczelni technicznej jest **wyszkolenie profesjonalnych inżynierów, nie jest to jednak możliwe bez współpracy z firmami.** Podczas spotkania podkreślona zostanie waga praktycznych elementów nauczania w procesie dydaktycznym oraz potrzeba dostosowania programu nauczania do potrzeb rynku pracy”. O podobnych inicjatywach, które byłyby skierowane do uczniów szkół ponadgminazjalnych (o zasadniczych zawodowych nie wspominając) próżno szukać informacji w mediach.

W rozmowie Piotra Cegłowskiego z Anetą Wilmańską (z-ca prezesa PARP), który w wywiadzie w *Rzeczpospolitej* „Wartość wiedzy trudno przecenić” (18-03) stwierdza „Właściwie wszyscy padamy ofiarą braku kwalifikacji w sektorze usługowym. Zgodnie z obiegową opinią malować, tynkować czy

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

też naprawić auto może każdy.”, ponownie trafiamy na wątek dotyczący wiarygodności zawodowej, a pośrednio konieczności certyfikowania kwalifikacji. Niestety wątek ten nie kończy się próbą znalezienia odpowiedzi na to, jak walczyć z „partactwem”, na które receptę cechy rzemieślnicze znalazły już w średniowieczu²⁴.

W artykule „Kobiety bronią się na rynku pracy” (*Rzeczpospolita*, 15-03) Czesława Ostrowska (wiceminister pracy odpowiedzialna za rynek pracy) stwierdza, że „**kłopoty na rynku pracy młodych ludzi wynikają** nie tylko z polityki firm i z tego, że nie szukają nowych młodych pracowników, ale też wynikają z **ciągłego niedostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku** – Mamy wciąż zbyt wielu pedagogów, specjalistów od zarządzania, ekonomistów. Nie ma dla nich tylu miejsc pracy. – W tym roku (2010) resort pracy przeznacza dodatkowe **300 mln zł na przekwalifikowanie młodych bezrobotnych**.”.

W tygodniku *Wprost* (Numer: 14/2009 (1369) w artykule „Certyfikat sukcesu” czytamy: „Polacy są mistrzami w podnoszeniu kwalifikacji. W 2009 r. studia podyplomowe ukończy niemal 200 tys. osób. (...) Już 100 tys. Polaków, którzy skorzystali z dofinansowania podyplomowej nauki w ramach programów unijnych. W roku akademickim 2008/2009 tylko z jednego projektu wsparcie uzyskało prawie 5,5 tys. osób. Co roku z unijnej kasy do polskich studentów „podyplomówek” wędruje ok. 200 mln euro (ok. 900 mln zł). (...) Z danych GUS wynika, że od kilku lat liczba słuchaczy na studiach podyplomowych zwiększa się o ponad 10% rocznie. W roku 2007/2008 na różnych kierunkach podyplomowych studiowało ponad 173 tys. osób.”. Nie oznacza to bynajmniej, że podnoszenie kwalifikacji czy *lifelong learning* są zjawiskami niepożądanymi – chodzi raczej o to, że pracodawcy woleliby pracownika, który, o ile to możliwe, może od razu przystąpić do działania w ramach swoich obowiązków i być dla niego pracownikiem „pełnowartościowym” niż takim, który musi się „doutczyć” zawodu.

²⁴ „W gestii cechów leżała organizacja produkcji i zbytu towarów, decyzje dotyczące umowy o naukę, poświadczanie kwalifikacji zawodowych mistrzów cechowych i terminatorów oraz prowadzenie pośrednictwa pracy. Cech stał na straży „dobrego imienia” produktów i usług swoich członków, zwalczając słowem i czynem pozacechową konkurencję, której zarzucano przede wszystkim niską jakość. Stąd wzięły się pojęcia „partackiej” roboty czy „fuszerki”. Za Chwałba A. (red.), *Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych*, PWN Warszawa 2006, s. 299

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Dochodzimy więc do momentu, w którym ukończenie szkoły w zasadzie niewiele daje poza wiedzą z zakresu „kształcenia ogólnego” dla wszystkich. Nastawienie na *lifelong learning* uznane za „trend ogólnoswiatowy” powoduje, że absolwenci szkół zawodowych, podobnie jak wielu magistrów, wkraczając w rzeczywistość zawodową albo otrzymuje dużo niższe pensje ze względu na brak doświadczenia, albo musi liczyć na to, że pracodawca zechce finansować ich dokończenie, albo będą sami musieli płacić za kolejny kurs.

Informacje o przykładach dobrych praktyk z zakresu współpracy środowiska rzemieślniczego i pracodawców z sektorem edukacji

Wśród dobrych praktyk, opisanych w kwietniowym numerze *Wielkopolskiego Rzemieślnika*, warto wspomnieć o odbywającej się po raz ósmy w Lesznie dwutygodniowej praktyce zawodowej młodzieży niemieckiej z Shul. „Odbywali będą praktykę zawodową w Zakładzie Rzeźnicko Wędliniarskim Pana Tadeusza Szczepaniaka w Gołaszynie koło Bojanowa. (...) Współpraca leszczyńskiego rzemiosła z niemieckimi rzemieślnikami z Południowej Turynгии ma ponad dwudziestoletnią historię. (...) Kontakty zawodowe przyczyniają się do promocji miasta Leszna i regionu leszczyńskiego, umacniając współpracę partnerską z Izbą Rzemieślniczą Południowej Turynгии w Suhl.” Tego typu przedsięwzięcia należy nie tylko wspierać, ale i promować oraz rozszerzać, w miarę możliwości. Kontakty międzynarodowe umożliwiają nie tylko zapoznanie się z odmiennymi sposobami pracy, wykonawstwa, stylami, ale również nowymi technologiami. Natomiast o korzyściach płynących z kontaktów międzykulturowych pisać nie trzeba. Jak wynika z artykułu, dzięki współpracy międzynarodowej możliwość poszerzenia kwalifikacji zawodowych mają także rzemieślnicy – „Rzemiosło z regionu leszczyńskiego intensywnie korzysta z możliwości szkolenia na terenie Niemiec w zakresie nowych technik i technologii w różnych zawodach i specjalnościach. Rzemiosło Południowej Turynгии dysponuje nowoczesnym własnym Ośrodkiem Szkoleniowym o nazwie BTZ Rohr Kloster. Do końca 2009 r. w cyklach 14-dniowych, **szkolenie odbyło ponad 270 osób**. W przeważającej liczbie **byli to mistrzowie** prowadzący własne zakłady rzemieślnicze w takich zawodach i specjalnościach jak: **mechanika pojazdowa, elektromechanika i elektronika**

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

samochodowa, instalatorstwo sanitarne i ogrzewania, klimatyzacja, murarstwo i lakiernictwo. Od kilku lat strona niemiecka w swoim ośrodku szkoleniowym dodatkowo szkoli również pracowników młodocianych pobierających praktyczną naukę zawodu w zakładach rzemieślniczych w różnych zawodach.". Być może warto zastanowić się nad utworzeniem w Wielkopolsce ośrodka podobnego do BTZ Rohr Kloster. Duży ośrodek z kompleksową ofertą kształcenia w wielu zawodach i z nowoczesnym zapleczem technologicznym mógłby przyczynić się do lepszej promocji rzemiosła i poprawy jego wizerunku. Przy odpowiedniej promocji i podejściu kadry mógłby stać się szkołą, której ukończenie oznacza wysoką jakość pracy, znajomość najnowszych technologii i metod pracy.

Informacja o godnym naśladowania przedsięwzięciu pojawiła się (niestety w dodatku reklamowym) *Głosu Wielkopolskiego* 24/25-04 w artykule „Uczniowie przedsiębiorczy w biznesie”, z którego dowiadujemy się, że „nauczyciele i uczniowie Zespołu Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca 1956 r. w Poznaniu korzystają z możliwości pogłębienia wiedzy w oparciu o programy unijne. Projekty są tak dobrane, by ich uczestnicy nabierali przede wszystkim umiejętności praktycznych, które pozwolą im z powodzeniem zaistnieć na rynku pracy.” Choć w ofercie ZSH jest szkoła zawodowa projekty w większości kierowane są do uczniów Technikum Ekonomiczno-Handlowego zespołu Szkół Handlowych w Poznaniu (szkoła oferuje jako kierunek kształcenia zawodowego „zawód: sprzedawca”) informując kandydata na swojej stronie internetowej, że: „Po ukończeniu szkoły zawodowej można kontynuować naukę w technikum lub liceum uzupełniającym”.

Projekt unijny, w którym ZSH bierze udział, skierowany do uczniów szkół zawodowych to: „Czas na profesjonalistów – podniesienie jakości procesu kształcenia uczniów poznańskich szkół zawodowych”. Celem ogólnym projektu jest podniesienie jakości procesu kształcenia uczniów szkół zawodowych - Zespołu Szkół Samochodowych, Zespołu Szkół Handlowych, Zespołu Szkół Łączności, Zespołu Szkół Komunikacji w latach 2009-2011. Do celów szczegółowych projektu należy m.in.:

Podniesienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudniania w zawodach:

- technik elektronik,
- technik informatyk,
- technik logistyk,
- technik mechanik,

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

- technik pojazdów samochodowych,
- technik teleinformatyk,

poprzez wyposażenie 4 zespołów szkół zawodowych w Poznaniu w nowoczesne materiały dydaktyczne. Niestety promocja tego typu projektów w prasie należy do rzadkości, gdyż większość działań promocyjnych ogranicza się w tym przypadku do standardowych form promocji, takich jak ulotki czy plakaty. Wydaje się, że promocja tego typu projektów także w ogólnodostępnych mediach to jeden ze sposobów na kształtowanie wizerunku rzemiosła i kształcenia zawodowego, który warto realizować.

Informacje o przykładach dobrych praktyk z zakresu promocji rzemiosła i poruszania problemów środowiska rzemieślniczego

Na stronie Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej można znaleźć bardzo wiele interesujących informacji o działalności samej Izby, jak i środowisk rzemieślniczych.

W odniesieniu do planowanych zmian w systemie szkolnictwa 10-03-2010 pojawiła się informacja „Po spotkaniu 9 marca 2010 roku w MEN jest nadzieja na korzystne zmiany w systemie kształcenia zawodowego. (...) Minister Edukacji Narodowej w trakcie spotkania, do którego doszło 9 marca 2010r. wysłuchiwała uwag środowiska rzemieślniczego na temat proponowanych zmian systemu kształcenia zawodowego. (...) Przypomnijmy, że jako jedna z pierwszych w Polsce Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu rozpoczęła szeroko zakrojone działania mające na celu nie tylko poinformowanie środowiska o zagrożeniach wynikających z projektu, ale także zainicjowała ogólnopolską kampanię medialną. (...) To nie koniec rozmów Rzemiosła i Ministerstwa – obie strony wyraziły wolę współpracy i prowadzenia konsultacji, które pozwolą na wypracowanie najkorzystniejszego modelu kształcenia zawodowego. Nasze środowisko rozumie doskonale potrzebę unowocześnienia systemu kształcenia, ale jako największy pracodawca wie równocześnie, jakie są aktualne i przewidywalne w najbliższej przyszłości potrzeby rynku pracy. Jak nikt inny potrafimy przecież łączyć funkcję pracodawcy i nauczyciela zawodu.”

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Bardzo istotne z punktu widzenia promocji i uświadamiania roli, znaczenia i działalności rzemieślników są informacje dotyczące festiwali i targów, o których niestety trudno dowiedzieć się z prasy. „W dnach 14-16.05.2010r odbędzie się po raz drugi Festiwal Sztuki i Rzemiosła „Targira” w Świebodzicach. Głównym zadaniem Festiwalu jest stworzenie cyklicznego miejsca spotkań wszystkich miłośników rzemiosła i sztuki. Przy okazji prezentowania całego przekroju aktualnej oferty rzemieślników i artystów wszystkich specjalności, na Festiwalu będą mogli się pokazać młodzi artyści, dla których będzie to znakomita okazja na własną auto- promocję oraz nawiązanie szerokich kontaktów, tak potrzebnych w początkach kariery zawodowej.” (www.irpoznan.com.pl, 08-04-2010).

Choć przedsięwzięcie pod hasłem „Konkurs Wiedzy dla Uczniów Rzemiosła” (odbył się 07-03-2010) zdaje się zapowiadać właściwy kierunek działań, to jego zakres programowy (tematem tegorocznego Konkursu była : Unia Europejska, oraz wybrane zagadnienia związane z miastem Koninem) skłania do postawienia pytań o celowość wybrania takiej właśnie tematyki. (www.irpoznan.com.pl, 25-03-2010).

Informacja o XI „Międzynarodowych Targach Agroturystycznych i Turystycznych w Złotowie” z pewnością zainteresowałaby nie tylko osoby odwiedzające stronę internetową Wielkopolskiej Izby Rzemieślniczej. Notka z dnia 30-04-2010 informowała m.in. o tym, że: „Organizatorzy zapewniają:

- bezpłatną powierzchnię
- obsługę medialną krajową, regionalną i lokalną.

W Targach mogą uczestniczyć wystawcy prowadzący gospodarstwa agroturystyczne, reprezentacje samorządów gmin lub powiatów oraz stowarzyszenia zrzeszające agroturystów. W związku z kiermaszem zdrowej żywności organizatorzy proszą o zaprezentowanie wyrobów ekologicznych charakterystycznych dla regionu.”

Niewątpliwie warty dużej promocji jest Europejski Festiwal Sztuki i Rękodzieła 2010, ponieważ: „Myślą przewodnią wydarzenia są: promocja sztuki, sztuki rękodzielniczej i jej wysokiej jakości wyrobów, promocja poszczególnych regionów, promocja twórczości ludowej i tradycyjnej, aktywacja twórczości artystycznej wśród wszystkich grup społecznych, przywrócenie kulturotwórczej misji artystom wykonującym szeroko rozumiana Sztukę i Rękodzieło.” (www.irpoznan.com.pl, 30-04-2010). Choć sam festiwal jest potrzebny dla krzewienia wiedzy o kulturze i tradycji europejskich

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

regionów, to nie da się ukryć jednak, że dla rzemiosła i cechów rzemieślniczych niekorzystne jest ich utożsamianie z rękodziełem, starymi ginącymi zawodami i odnoszenie się do twórczości ludowej i tradycyjnej. Taki stan rzeczy powoduje, że w świadomości społecznej członkostwo w cechu nie wiąże się z certyfikowaną jakością pracy, ale właśnie z stereotypowym, archaicznym rękodziełem. „Tymczasem obok zawodów tradycyjnych, określanych także mianem artystycznych lub „ginących”, do rzemiosła zaliczają się zawody i firmy z nowoczesnych działów gospodarki. (...) rzemiosło w Polsce (...) To przede wszystkim historycznie ugruntowany system nauczania praktycznego na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej i certyfikowania kwalifikacji zawodowych w ramach określonej ustawowo puli zawodów, także jak najbardziej nowoczesnych.”²⁵

Do informacji wartych wzmianki w prasie regionalnej zaliczyć można tę o XIII Ogólnopolskim Turnieju Cukierniczym im. Wojciecha Kandulskiego odbywającym się w dniach 20-21 kwietnia. 22 i 23 kwietnia „umiejętności zawodowe prezentowali piekarze i rzeźnicy – wędliniarze.” – zamieszczoną w majowym wydaniu Wielkopolskiego Rzemieślnika. Nie pojawiła się ona jednak nawet w internetowym wydaniu *Głosu Wielkopolski*. Odpowiednia, o szerokim zasięgu społecznym promocja tego typu wydarzeń jest istotna ponieważ można podkreślać dokonania rzemieślników, takich jak Wojciech Kandulski, a także sprawić, że środowisko rzemieślnicze nie będzie „dusić się we własnym sosie”.

Bardzo dobrze, że organizowane i promowane są imprezy takie jak odbywające się na Międzynarodowych Targach Poznańskich w dniach 20-21 marca 2010:

- XVIII Otwarte Mistrzostwa Fryzjerstwa Polskiego,
- IV Otwarte Mistrzostwa Polski w Makijażu Profesjonalnym
- IV Otwarte Mistrzostwa Polski w Przedłużaniu i Zagęszczaniu Włosów.

Jest to impreza tym cenniejsza, że „wśród uczestników konkursu byli również goście z zagranicy reprezentujący partnerską Izbę Rzemieślniczą we Frankfurcie nad Odrą Region Brandenburgia Wschodnia oraz Izbę Rzemieślniczą w Lipsku. (...) Podczas imprezy można było również zapoznać się z nowościami w branży fryzjersko – kosmetycznej oraz podziwiać pokazy

²⁵ *Rzemieślnik a artysta, czyli o społecznym postrzeganiu rzemiosła*, Krzysztof Bondyra

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

polskich i zagranicznych kreatorów fryzur i makijażu. Ogromne zainteresowanie budziły pokazy Nico Baggio, jednego z najznakomitszych wizażystów włoskich, który między innymi pracował z Sharon Stone i Moniką Bellucci a także opiekował się gwiazdami podczas Festiwalu Filmowych w Wenecji. (www.irpoznan.com.pl, 22-03-2010). Niewątpliwie tego typu promocja rzemiosła jest czymś, co przykuwa uwagę czytelnika i stawia rzemiosło w znacznie bardziej atrakcyjnym świetle, niż szereg innych publikacji, które opierają się na ogólnikach.

Na podstawie takich artykułów, jak „Kształcenie zawodowe w rzemiośle a modyfikacja systemu kształcenia” czytelnik może dowiedzieć się o najbardziej aktualnych problemach i kwestiach poruszanych przez środowisko rzemieślnicze, do których należą m.in.:

- kwestie szkolenia osób dorosłych;
- możliwości wykorzystania Programu Leonardo da Vinci w zakresie promocji nauki zawodu w rzemiośle oraz możliwości doskonalenia zawodowego młodzieży poprzez udział w stażach i praktykach zagranicznych oraz koncepcje utworzenia na bazie organizacji rzemiosła sieci punktów kontaktowych Programu LdV;
- problematyka kształcenia zawodowego oraz koncepcję kształcenia w zmodernizowanej od 2012 roku szkole zawodowej;
- obniżający się z roku na rok poziom wiedzy uczniów, czego konsekwencją jest większa liczba osób, które nie zdały egzaminu w pierwszym wyznaczonym terminie.

Dowodzi to, że dyskusja w WIR jest ożywiona i dynamiczna. Izba stara się działać aktywnie zarówno na rzecz uczniów i rzemieślników. Wewnętrzna debata nad stanem i sytuacją rzemiosła trwa, o czym świadczy wydanie *Wielkopolskiego Rzemieślnika* nr 5/2010, które informuje o kwietniowych spotkaniach przedstawicieli cechów i spółdzielni rzemieślniczych zrzeszonych w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu. Odbłyły się one w regionach: konińskim, miasta Poznania, poznańskim z subregionem gnieźnieńskim, leszczyńskim, pilskim i kaliskim. Jak czytamy: „spotkania były także okazją do omówienia bieżących problemów nurtujących środowisko rzemieślnicze. Poruszono tematykę prac nad modernizacją systemu kształcenia zawodowego, szkolenia osób dorosłych, reprezentacji przedstawicieli rzemiosła w Komisji Trójstronnej, Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego. Poruszono kwestie ekonomiczne, podatkowe, prawne

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.” **Niestety jedną z najważniejszych barier i ograniczeń tych działań jest zakres i skuteczność przekazywanej informacji. Próżno szukać artykułów poruszających te także ważne, nie tylko dla środowiska rzemieślniczego, ale przede wszystkim dla gospodarki i systemu kształcenia zawodowego kwestie poza medium branżowym, jakim jest *Wielkopolski Rzemieślnik*.**

Przykłady dobrych praktyk w zakresie promocji kształcenia – źródła pomysłów dla rzemiosła

Analizując doniesienia prasowe można natrafić na wiele informacji dotyczących egzaminów maturalnych, próbnych testów, rozwiązań testów, najczęściej wybieranych przedmiotów maturalnych i popularnych kierunków studiów (swoją drogą, brak informacji o np. popularnych kierunkach w szkołach zawodowych). Należy podkreślić, że **działania skierowane do abiturientów mają znacznie większy rozmach niż te skierowane do uczniów gimnazjów, czy też zasadniczych szkół zawodowych**²⁶.

Np. w artykule „Jak to jest studiować prawo?” z 17-02 czytamy, że Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA organizuje projekt „Dni Prawnika” skierowany do uczniów poznańskich liceów. Celem projektu było zaznajomienie licealistów zainteresowanych podjęciem studiów prawnych, z atmosferą studiów i trybem nauki na wydziale. Pod artykułem znajduje się obszerna reklama niepublicznej szkoły wyższej o nastawieniu ekonomicznym. Dlaczego nie wypromować zawodów rzemieślniczych organizując np. wycieczki gimnazjalistów po targach, tartakach, zakładach stolarskich, gabinetach kosmetycznych czy fryzjerskich? Współpraca np. z gabinetami fryzjerskimi na tym polu mogłaby być korzystna dla każdej ze stron – przedsiębiorstwa

²⁶ Wyniki badań zrealizowanych w ramach projektu „Wielkopolskie rzemiosło wobec instytucji rynku pracy” wskazują na to, że skuteczne są te cechy rzemieślnicze, które odznaczają się dobrą samoorganizacją. Jednakże bardzo wyraźnie w badaniach zaznaczyło się poczucie rzemieślników, że inne środowiska zawodowe czy inne organizacje pracodawców są bardziej skuteczne w osiąganiu swoich celów. Jak to wyrażali badani, prawnicy czy doradcy podatkowi załatwili sobie przywileje korporacyjne, a rzemieślnicy nie mają siły przebicia.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

mogłyby wpisywać się w działania prospołecznościowe i kształtować swój pozytywny wizerunek oraz promować się, a uczniowie mogliby zyskać wyobrażenie o pracy (co pozwala podjąć decyzję o wyborze zawodu).

Najwięcej jednak informacji prasowych jest skierowanych do **studentów i absolwentów szkół wyższych**. Zdecydowana większość reklam szkół to właśnie szkoły wyższe. Znajdujemy informacje o konkursach na najlepsze prace magisterskie. Nagrody to staże, sprzęt komputerowy czy RTV. Jak pokazują przykłady uczelni wyższych, artykuły prasowe, jak też konkursy z nagrodami (w postaci staży w renomowanych firmach, czy też nagród rzeczowych) mogą stanowić **znakomitą formę promocji rzemiosła i kształcenia zawodowego**. Znakomitym pomysłem jest także promowanie rzemieślników, którzy są właścicielami zakładów produkcyjnych lub usługowych i odnieśli duży sukces komercyjny..

Coraz powszechniej i szerzej znana jest działalność akademickich inkubatorów przedsiębiorczości, których działania kierowane są do studentów i absolwentów uczelni wyższych. Być może warto czerpać również z tego przykładu? Dlaczego nie nagradzać najzdolniejszych uczniów, jeśli nie wsparciem w założeniu swojej firmy, zakładu, to stażem w zakładzie o dużym prestiżu, jeśli chodzi o zakres umiejętności jego pracowników – np. duża sieć salonów fryzjerskich. A przecież zakłady, które byłyby typowane na takie, w których staż warto odbyć również zyskiwałyby miano świadczących wysokiej jakości usługi czy produkujących dobre produkty.

Na szczęście inkubatory działają nie tylko dla absolwentów szkół wyższych. Głos Wielkopolski w artykule „Nowe centrum biznesu” (10-02) informuje o powstaniu Leszczyńskiego Centrum Biznesu, do którego głównych zadań należeć będą preinkubacja, inkubacja, wspieranie dojrzałych firm oraz promocja gospodarcza. W *Polska The Times* (16-02) czytamy: „Głównym bodźcem do realizacji idei była jednak analiza wykonana podczas projektu RUnUP²⁷, która wykazała, że instytucje wspierające lokalny biznes są zbyt rozproszone. Zaistniała więc potrzeba skupienia ich w jednym miejscu, by zaoferować kompleksową pomoc i wsparcie dla przedsiębiorców. (...) Aby Leszczyńskie Centrum Biznesu mogło funkcjonować i realizować swoje zadania, spółka zamierza wybudować kompleks

²⁷ RUnUP skupia się na zagadnieniu, w jaki sposób miasta średniej wielkości (50-200 tys. mieszkańców) mogą wykorzystywać interakcje pomiędzy ośrodkami uniwersyteckimi, podmiotami publicznymi i prywatnymi przy wspieraniu przedsiębiorczości i innowacyjności.(www.urbact.pl)

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

obiektów, które powstaną w strefie inwestycyjnej I.D.E.A. **W jego skład** wejdzie biurowiec, w którym znajdzie się 27 pomieszczeń o powierzchni około 22 metrów kwadratowych każdy. Wszystkie mają zostać wyposażone w podstawowy sprzęt biurowy. Do tego trzy sale konferencyjne z zestawami multimedialnymi oraz **hale produkcyjne i lokale usługowe**.”.

Za przydatną i możliwą do przełożenia na grunt kształcenia zawodowego można uznać inicjatywę studentów medycyny „Przypadki medyczne”. Pomysł polega na tym, „że część rozegra się w internecie. Pierwszy etap konkursu będzie realizowany on-line. Zadaniem uczestników będzie opracowanie najlepszego sposobu postępowania z konkretnymi przypadkami medycznymi. Aby liczyć na wygraną każdy student będzie musiał zaproponować optymalną listę badań diagnostycznych, które należałoby wykonać, postawić diagnozę, określić, jakie leczenie należy wdrożyć u danego „pacjenta”. Tego typu działania również warto przenieść na grunt szkół zawodowych i objąć nim elektromechaników, kucharzy, krawców, a nawet wizażystów.

W publikacjach prasowych można znaleźć także informacje o „Dniach Kariery” (marzec), na których „poznańscy studenci mogą zapoznać się z ofertami ponad 40 przedsiębiorstw”, oraz jak czytamy „Studenci mogą brać **udział w bezpłatnych szkoleniach pomagających praktycznie wykorzystać nabytą wiedzę**”. Jeśli natomiast istnieją takie inicjatywy dla przyszłych rzemieślników, to nie słysząc o nich.

Jeszcze inną formą promocji, która nie jest wykorzystywana przez rzemiosło są różnego rodzaju konkursy czy turnieje zawodowe turnieje wśród praktykantów różnych zakładów rzemieślniczych, które pozwoliłyby ocenić jakość kształcenia zarówno w szkołach, jak zakładach rzemieślniczych. Np. zawody w naprawie samochodów, lodówek, w układaniu fryzur czy gotowaniu np. dań kuchni regionalnej (np. Wielkopole goją dania kuchni śląskiej).

Wyższe uczelnie nie tylko organizują dla swoich studentów np.: Akademię Rozwoju i Przedsiębiorczości, na których oferowane są dla nich „warsztaty i szkolenia, porady doradców zawodowych i konsultantów wizerunku, interesujące oferty pracy, praktyk lub stażu, w znanych polskich i zagranicznych firmach”. **Wprowadzane są również odpowiednie regulacje prawne mające na celu monitorowanie losów byłych studentów uczelni wyższych.** W dzienniku *Rzeczpospolita* (03-04) czytamy: „Minister nauki i szkolnictwa wyższego powołał rzecznika praw absolwenta. (...) Jego

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

głównym zadaniem ma być m.in. analiza sytuacji absolwentów uczelni na rynku pracy. (...) Rzecznik ma być łącznikiem pomiędzy uczelniami, pracodawcami i ministrem. (...) Od przyszłego roku uczelnie będą musiały monitorować losy swoich absolwentów”. Trudno doszukać się takich działań w odniesieniu do rzemiosła.

Powtarzają się zatem zawarte w raporcie z badań „Wielkopolskie rzemiosło wobec instytucji rynku pracy” z 2008 roku wnioski, że „należy wskazać wręcz pilną potrzebę promocji środowiska rzemieślniczego i tym samym promocji kształcenia zawodowego.”²⁸

Podobnie, jeśli chodzi o wnioski dotyczące form czy zakresu promowania kierunków kształcenia związanych z rzemiosłem - „Do przyczyn nierównowagi na rynku pracy należy zaliczyć (...) brak efektywnych mechanizmów zapewniających dostęp do wiedzy na temat rynku pracy na etapie podejmowania decyzji edukacyjnych.”²⁹

Artykuł w *Głosie Wielkopolskim* „Jak się uczysz, tak umiesz” (17-02) informujący o programie e-Szkoła może również stać się inspiracją do przedsięwzięcia nowych inicjatyw na rzecz polepszenia wizerunku szkół zawodowych. Czytamy w nim: „Tysiące multimedialnych lekcji, wykorzystanie internetowej platformy edukacyjnej oraz – przede wszystkim – zwiększenie zaufania do uczniów, wiary w ich pomysłowość i kreatywność – to tylko wybrane efekty zakończonego programu e-Szkoła Wielkopolska-Twórczy Uczeń. (...) To globalny program, mający na celu zmianę myślenia o relacji nauczyciel-uczeń, pomocny przy budowaniu nowej szkoły stawiającej na kreatywność, samodzielność i interdyscyplinarność. (...) Młodzież z gimnazjów i liceów interesowała między innymi historia i turystyczne atrakcje okolic, genealogia rodów, gwara, ekologia, a także eksperymenty matematyczno-przyrodnicze, relacje polsko-niemieckie oraz tradycje kulinarne.” Nie oznacza to, że uczniowie szkół zawodowych mają skupić się na tworzeniu multimedialnych projektów, ale należy zapewnić im również szanse rozwoju w obcowaniu z najnowszą technologią, techniką uczenia, a także w pobudzających do kreatywności przedsięwzięciach z zakresu ich przyszłej działalności zawodowej.

²⁸ Wielkopolskie rzemiosło. Między tradycją a nowoczesnością – Wydawnictwo WSB, 2008. s. 145.

²⁹ Tamże. s. 149.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Niech więc o ważnej roli rzemieślników przypomną słowa wiersza Juliana Tuwima „Wszyscy dla wszystkich”:

*Murarz domy buduje,
Krawiec szyje ubrania,
Ale gdzieżby co uszył,
Gdyby nie miał mieszkania?*

*A i murarz by przecie
Na robotę nie ruszył,
Gdyby krawiec mu spodni
I fartucha nie uszył.*

*Piekarz musi mieć buty,
Więc do szewca iść trzeba,
No, a gdyby nie piekarz,
Toby szewc nie miał chleba.*

*Tak dla wspólnej korzyści
I dla dobra wspólnego
Wszyscy muszą pracować,
Mój maleńki kolego.*

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Podsumowanie i wnioski

Przytoczone wcześniej wyniki badania hierarchii prestiżu zawodów, przeprowadzone w styczniu 2009 roku przez CBOS znajdują odzwierciedlenie również w stopniu dywersyfikacji treści medialnych dotyczących rzemiosła i szkolnictwa zawodowego z jednej strony, a pozostałymi poziomami kształcenia z drugiej. Choć nie mamy do czynienia z *knockoutem* to dostrzec można wyraźną przewagę tych drugich. Niewykluczone, że takie podejście przekłada się na stopień zainteresowania rzemiosłem i kształceniem zawodowym przez redaktorów, którzy w dużej mierze są mieszkańcami największych miast z wyższym wykształceniem.³⁰

Zgodnie z przypuszczeniami, mimo charakteryzującej (statystycznie) Wielkopolskę wielowiekowej tradycji rzemieślniczej, nowoczesnych zakładów oraz najwyższego w Polsce zainteresowania młodzieży kształceniem w zawodach rzemieślniczych³¹, informacje o rzemiośle czy rzemieślnikach prezentowane są w stopniu minimalnym.

Statystyczne dane dotyczące środowiska rzemieślniczego i jego wkładu w rozwój gospodarczy oraz informacja o potrzebach rynku pracy, zestawione ze skalą i zakresem wzmianek medialnych na temat rzemieślników i absolwentów szkół zawodowych prowadzą do wniosku, że na gospodarstwie przestano się troszczyć o złotonośną kurę na rzecz eksperymentalnej hodowli „ni psów-ni wydr”. Nietrudno znaleźć informacje o zapotrzebowaniu na fachowców, osoby posiadające umiejętności związane z zawodami rzemieślniczymi. Często również słyszy się opinie o fuszerach i partaczach – czyli tych, którzy choć zawód rzemieślniczy wykonują to, efekty ich pracy pozostawiają wiele do życzenia. Jeśli informacje o szkolnictwie zawodowym będą nadal prezentowane w tak ograniczonym zakresie, a przy tym w

³⁰ „Nieco rzadziej niż przeciętnie „duże uznanie” dla robotnika wykwalifikowanego mają mieszkańcy największych miast, **respondenci najlepiej wykształceni, a także uczniowie i studenci.**” CBOS, **Prestiż zawodów.** Komunikat z badań, Warszawa, Styczeń 2009

³¹ Przejawem tego jest największa liczba uczniów w kraju wybierających tą ścieżkę edukacyjną (na Wielkopolską Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu w 2008r. przypadło 14 446 młodocianych odbywających przygotowanie zawodowe, kolejne miejsce w ogólnopolskim rankingu Związku Rzemiosła Polskiego zajęła Izba Rzemieślnicza w Katowicach z liczbą uczniów o połowę mniejszą–7876).

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

deprecjonującym świetle będziemy trwać w błędnym kręgu narzekania na brak fachowców i obecność fuszerów.

Prezentowane wyniki analizy uzasadniają wniosek o **potrzebie promocji kształcenia zawodowego**, a także uzmysławiają jego rolę w rozwoju ekonomicznym oraz podkreślają potrzebę wpracowania optymalnych rozwiązań z punktu widzenia edukacji i gospodarki.

Jednym z najbardziej widocznych aspektów analizy wizerunku szkolnictwa zawodowego w mediach regionalnych wobec przekazów medialnych dotyczących pozostałych form kształcenia ponadgimnazjalnego jest marketing szkół wyższych i coś na kształt (bardziej lub mniej celowego) *szeptanego marketingu* na ich rzecz w mediach. Informacji na temat kierunków, szans rozwoju, szkoleń i przedsięwzięć organizowanych dla studentów znaleźć można bardzo wiele. Od rankingów uczelni, przez konkursy międzyuczelniane, kursy dla absolwentów szkół wyższych, po dane na temat prężnej działalności Biur Karier i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości. Mimo, że „studia licencjackie (w dużym stopniu niedostosowane do potrzeb rynku pracy) są znacznie mniej warte w oczach pracodawców od technikum i przepracowanych lat”³² *nagania się „politologów*, dla których nie ma i nie może być pracy, a brakuje na przykład wykwalifikowanych elektryków”³³.

Przy odrobinie uwagi dostrzec można, że w wielu kwestiach uczniów szkół zawodowych pomija się nie tylko w samych doniesieniach medialnych, ale również w programach „na rzecz wspierania szkół przyszłości”. Czyżby w domyśle szkoły zawodowe przyszłości przed sobą nie mają? Dane z rynku pracy wskazują na coś zupełnie przeciwnego.

W wielu przypadkach analiza wizerunku szkolnictwa zawodowego w mediach (nie tylko regionalnych) wskazuje, że nierzadko deprecjonuje się i uczniów i samo wykształcenie zawodowe jako takie. W rozpowszechnianiu wstrętu do tzw. „brudnych prac” dla „głupich ludzi” duży udział mają artykuły, po lekturze których można odczuć, że dzieci, które nie dostaną się do renomowanego

³² prof. Mieczysław Kabaj, Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych SGH; podsumowanie badań CBOS przeprowadzonych na zlecenie Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych "Lewiatan" dotyczące miesięcznych dochodów Polaków.

³³ Wywiad z dr Krzysztofem Bondyrą (UAM WNS), *Powinniśmy szanować polskiego hydraulika*, Głos Wielkopolski 01-03-2010.; „...**kłopoty na rynku pracy młodych ludzi wynikają** nie tylko z polityki firm i z tego, że nie szukają nowych młodych pracowników, ale też wynikają z **ciągłego niedostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku** – Mamy wciąż zbyt wielu pedagogów, specjalistów od zarządzania, ekonomistów. Nie ma dla nich tylu miejsc pracy.” Czesława Ostrowska (wiceminister pracy odpowiedzialna za rynek pracy).

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

gimnazjum, liceum, czy na studia na dobrej uczelni (zwykle publicznej), są gorsze, przegrane i do niczego się nie nadają. Ignoruje się opinie ekspertów i praktyków, którzy stwierdzają, że „osoby, które zaczęły swoją edukację od tzw. „zawodówki”, a skończyły na studiach politechnicznych są o wiele bardziej cenionymi fachowcami niż ci, którzy poszli na studia techniczne po liceum”³⁴.

Rażące jest również pomijanie instytucji takich jak izby rzemieślnicze nie tylko w dyskursie dotyczącym przyszłości szkolnictwa zawodowego (o ile można mówić o istnieniu takiego dyskursu), ale również w doniesieniach medialnych, które nawet jeśli informują np. o zmianach w systemie kształcenia zawodowego nie prezentują opinii grup bezpośrednio zainteresowanych w tym temacie. Nawet jeśli nie można powiedzieć o ignorowaniu przez media głosu uczniów i rzemieślników w debacie o ich przyszłości, to stwierdzić należy, że opinia tych zbiorowości nie jest prezentowana.

Dziwi również, że w przedsięwzięciach, projektach mających na celu unowocześnianie metod edukacji, a także rozwijanie kreatywności nie biorą udziału uczniowie szkół zawodowych. Nie wykluczone, że w wielu przypadkach nie chcą. Ale wysoce prawdopodobne jest, że działa tu coś w rodzaju zjawiska samospełniającego się proroctwa, skutkującego wyuczoną niechęcią do podejmowania działań, bo przecież „i tak im się nie uda”, bo to „niższy poziom”. Skutek jest taki, że nic się nie udaje, bo nic się nie robi. Tymczasem poziom jest po prostu inny. Uczniowie ZSZ posiadają umiejętności, których uczeń LO nigdy nie zdobędzie w szkole, co daje im inne spektrum możliwości rozwoju. Nie powinno sprawić problemu wyobrażenie sobie obszarów, na

³⁴ „W ciągu ostatnich lat wyraźnie zaznacza się w Polsce zjawisko wzrostu aspiracji edukacyjnych, które powoduje, że na rynek pracy trafia coraz więcej absolwentów ze średnim oraz wyższym wykształceniem. Jednakże za tym pozytywnym zjawiskiem kryje się swoisty „paradoks zawyżonych aspiracji edukacyjnych”. W latach dziewięćdziesiątych upowszechniło się przekonanie – tak w szerokich kręgach społeczeństwa, jak i wśród elit politycznych – o znaczeniu wykształcenia wyższego w karierze zawodowej. Ów wzrost aspiracji edukacyjnych zaowocował m.in. powstaniem wielu prywatnych szkół wyższych oraz niechęcią rodziców i młodzieży do tzw. „brudnych zawodów”. Efektem przywołanego stanu rzeczy stało się m.in. „przehumanizowanie” systemu edukacji. (...) Tymczasem obecnie na rynku pracy odczuwany jest dotkliwy brak specjalistów w zawodach technicznych.” Zob. Wielkopolskie rzemiosło. Między tradycją a nowoczesnością – Wydawnictwo WSB, 2008. s. 149.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu
**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**
61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

których uczniowie zasadniczych szkół zawodowych mogliby rozwijać swoją kreatywność – od fryzjerów i kosmetyczek przez piekarzy i cukierników, po stolarzy i tynkarzy.

Informacje o targach edukacyjnych również dla gimnazjalistów dotyczą głównie przyszłości związanej z liceum ogólnokształcącym, a te dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przekazują wiadomości dotyczące studiów. Formułowane w ten sposób artykuły mogą sprawiać, że wykształcenia zawodowego w zasadzie nie bierze się pod uwagę myśląc o rozwoju edukacyjnym. Myśli się natomiast o nim jak o edukacyjnej czarnej dziurze.

To prawda, że Wielkopolska Izba Rzemieślnicza nie promuje odpowiednio szeroko swojej działalności, jest jednak pozostawiona sama sobie. Licea natomiast promowane są bez wielkiego wkładu promocyjnego ze swojej strony. Oferta przedstawiona przez WIR na targach edukacyjnych - **możliwość zapoznania się z niektórymi zawodami** bezpośrednio poprzez **prezentację podstawowych czynności** związanych z zawodem wykonywanych przez rzemieślników **na żywo**, prezentację multimedialną, oraz foldery opisujące zawody i specyfikę kształcenia w rzemiośle³⁵ – mogłaby okazać się interesująca dla wielu uczniów. Problemem jest właściwa promocja i podjęcie próby długotrwałej i wieloetapowej reedukacji w zakresie możliwości jakie niesie z sobą rzemiosło i członkostwo w cechu. Warto również przedsięwziąć działania mające na celu wypromowanie prestiżu członkostwa w cechu jako znaku wysokiej jakości efektów pracy.

Dla wzrostu znaczenia członkostwa w cechu istotne może być rozpowszechnienie informacji o wymaganiach na egzaminie czeladniczym czy mistrzowskim. Takich nie spotyka się w prasie. Natomiast w każdym liczącym się tytule dzienniku znajdziemy testy dla gimnazjalistów czy maturzystów. Wyniki próbnych i właściwych egzaminów. Rankingi liceów i kierunków studiów. Bez wątpienia dużo łatwiej byłoby kandydatom do szkół zawodowych podjąć decyzję o kierunku kształcenia gdyby takie rankingi, a nawet wymagania dotyczące zawodów rzemieślniczych również były prezentowane w prasie. Pozwoliłoby to może znów zaistnieć szkolnictwu zawodowemu w świadomości czytelników, jako jednej z rozważanych ścieżek na przyszłość.

³⁵ www.irpoznan.com.pl

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Nie da się ukryć, że niekorzystny wizerunek szkół zawodowych wynika również z tego, że najczęściej jeśli wspomina się o nich w mediach to, informacja dotyczy zdarzeń co najmniej niechlubnych. Nie jest to oczywiście wina mediów, że sytuacje takie mają miejsce. Obowiązkiem dziennikarzy jest o tym informować. Chodzi jednak o to, że nie można zestawiać tego typu doniesień z kontrastującymi, godnymi pochwały. Skutkiem są opinie, że do ZSZ trafiają tylko dzieci z „marginesu społecznego” i nie ma się co dziwić, że takie rzeczy się zdarzają, a gdy mają one miejsce w LO mówi się o czarnych owcach, które zdarzają się w każdym stadzie.

Promować zatem trzeba szkoły zawodowe jako dające większe prawdopodobieństwo zatrudnienia, bo lepiej dostosowane do potrzeb rynku pracy. Istotne jest również wsparcie dla uczniów kończących naukę w ZSZ i absolwentów tych szkół, zbliżone do tego, jakie daje się studentom i absolwentom uczelni wyższych. Należałoby także zadbać o możliwość ujawnienia talentów i umiejętności uczniów w szkołach zawodowych poprzez organizację projektów i konkursów sprawdzających i potwierdzających ich zdolności.

Rzemiosło musi podkreślać i udowadniać wartość dodaną swoich certyfikatów. Oddzielić i przeciwstawić „dobrą robotę” członków cechu partackiej mentalności „to się wyklepie, a to się zaszpachluje”. Szczególnie jest to ważne w sferze świadomości opinii publicznej. Być może potrzebne będą badania i programy sprawdzające jakość usług wśród rzemieślników legitymujących się certyfikatem Izby, tak aby dowiedzieć się czy, a jeśli tak to na ile szkodzą sami swojej profesji – niwelujący tym samym dobre efekty najlepszej nawet kampanii promocyjnej.

Przyznać trzeba, że problemy szkolnictwa zawodowego i rzemiosła są coraz częściej dostrzegane i omawiane. Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu jako jedna z pierwszych zainicjowała ogólnopolską kampanię medialną. Jest to krok we właściwym kierunku na drodze unowocześniania systemu kształcenia, a także dostosowywania go do aktualnych i przewidywanych w przyszłości potrzeb rynku pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest również fakt prowadzenia badań mających na celu zdiagnozowanie głównych problemów, a następnie wypracowanie w oparciu o te badania rozwiązań zmierzających do poprawienia sytuacji, a w tym wizerunku rzemiosła i szkolnictwa zawodowego.

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805, fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Bibliografia

Literatura

Anderson K. *Introduction to Communication Theory and Practice*, Philipines Copyright, 1972;
Babbie E. *Badania społeczne w praktyce*, PWN, Warszawa 2004;
Bondyra K. *Rzemieślnik a artysta, czyli o społecznym postrzeganiu rzemiosła*, w: publikacja pokonferencyjna: *Hand made. Praca ręk w postindustrialnej rzeczywistości*, Obrzycko 2009;
Bondyra K. *Stracone zachody rzemiosła? Wnioski i rekomendacje*, w: K. Bondyra, J. Sikora (red.), *Wielkopolskie rzemiosło między tradycją a nowoczesnością*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2008;
DeFleur M. L. *Theories of mass Communications*, David McKay Company, Inc., New York 1966;
Goban-Klas T. *Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*, PWN, Warszawa 2004;
Lisowska-Magdziarz M. *Analiza tekstu w dyskursie medialnym*, WUJ 2006;
Webb E. T., Cambell D. T., Schwartz R. D., Sechrest L., Belew J. *Nonreactive Measures in the social sciences*, Houghton Mifflin, Boston 1981.

Prasa

Głos Wielkopolski

Akademia techniki, 16-03-2010;
Andruty – smak dzieciństwa, 16-02-2010;
Chcę pracować w banku i w sklepie, 22-03-2010;
Dwie nowe szkoły rozpoczynają działalność, 20-03-2010;
Edukacja a rynek pracy, 22-02-2010;
Edukacja na targach, 08-02-2010;
Edukacja na targach, 19-02-2010;
Europejski Fundusz wspiera szkoły przyszłości, 27-02-2010;
Firmy będą zatrudniać, 15-03-2010;
Groclin znów zatrudnia, 10-02-2010;
Handel i usługi od lat należą do najgorzej opłacanych branż, 10-03-2010;
Jak to jest studiować prawo?, 17-02-2010;

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Kiedy zatrzaśniemy zamek w domu czy aucie, 27-11-2009;
Konkurs dla studentów medycyny, 08-03-2010;
Matura i zagraniczne studia to pierwszy krok do kariery, 17-02-2010;
Mimo że mają być zlikwidowane, licea profilowane nabór zrobią, 05-02-2010;
Ministerstwo nauki chce wprowadzić radykalne zmiany na uczelniach, 30-03-2010;
Młodzi bezrobotni, 08-03-2010;
Młodzież połączona i podłączona do sieci, 01-03-2010;
Na wiosnę praca dla młodych pracowników kielkuje w sieci, 15-03-2010;
Nasze zarobki zależą od branży, miasta, rzadziej od efektywności, 19-03-2010
Ni pies, ni wydra - liceum profilowane, 05-02-2010;
Nowe Centrum Biznesu, 10-02-2010;
Oferty na wirtualnych targach, 17-02-2010;
Operatora zatrudnię od zaraz, 22-02-2010;
Pączki z konfiturą i uśmiechem, 12-02-2010;
Polscy pracownicy cieszą się coraz lepszą opinią w świecie, 6/7-03-2010;
Polscy producenci samochodów zatrudniają pracowników, 20/21-02-2010;
Powinniśmy szanować polskiego hydraulika, 01-03-2010;
Powstanie nowy budynek dla studentów AWF, 29-04-2010;
Poznań udowadnia, że jest miastem akademickim, 29-04-2010;
Raport o bezrobociu, 04-2010;
Romans nauczycielki z... podopiecznym!, 06-03-2010;
Sezon na pracę, 22-03-2010;
Solaris zatrudni 300 osób, 03/05-04-2010;
Spadły zarobki w przemyśle, 17-03-2010;
Startuj z biznesem w swoim powiecie, 01-03-2010;
Studenci będą mogli znaleźć staż i odpowiednią pracę, 25-03-2010;
Studenckie „Dni Kariery”, 15-03-2010;
Szkolenia dla profesjonalistów, 27/28-03-2010;
Szkoła została bez 2 milionów, 03-01-2010
Szukają do pracy w hotelach i przy uprawie szparagów, 20/21-02-2010;
Uczniowie przedsiębiorczy w biznesie, 24/25-04-2010;

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

W handlu i usługach liczą straty, 17-03-2010;
Wielkopolscy posłowie walczą o przyszłość UAM, 08-04-2010;
Wiklinowy świat, 16-02-2010;
Wiosna ofert na rynku pracy tymczasowej, 03/05-04-2010;
Wśród piłkarzy nie obowiązuje przysłowie, jaka praca taka płaca, 11-03-2010;
Wybrali gimnazja, 27-04-2010;
Zawody z przyszłością, 17-04-2010

Monitor Wielkopolski

Jak zduścić bezrobocie?, luty 2010;
Jak zduścić cięgle rosnące bezrobocie w regionie, luty 2010

Rzeczpospolita

Co chcą zdawać maturzyści 2010, 19-03-2010;
Jakie pracy szukają Polacy, 19-03-2010;
Kobiety bronią się na rynku pracy, 15-03-2010;
Magister dzięki Wikipedii, 20-21-03-2010;
Po studiach wolą pracować u kogoś, 24-03-2010;
Samorząd musi znaleźć patronów dla aplikantów, 18-03-2010;
Ściąganie, czyli oszustwo, 20/21-03-2010;
Wartość wiedzy trudno przecenić, 18-03-2010;
Zamiast się uczyć, kopiują na potęgę, 20/21-03-2010;

Dziennik Gazeta Prawna

Czy bikini jest strojem roboczym fryzjera?, 03-03-2010;
Edukacja prawnicza już w szkole, 2-5-04-2010;
Technika wykształcą poszukiwanych fachowców, 13-04-2010;
Uczelnie będą monitorować losy swoich byłych studentów, 2/5-04-2010
Wolą być bezrobotni, niż zdobyć zawód, 12-03-2010;
Zwiększy się oferta szkół zawodowych, 13-04-2010;

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

Polska The Times

Nowe centrum biznesu, 16-02-2010

Newsweek

Chciał podpalić nauczycielkę, grozi mu więzienie, 31-03-2010;

Gimnazjaliści wybierają szkoły zawodowe, 05-02-2010;

Skontroluj uniwersyteckie rankingi, 09-03-2010;

Szkoły dla dorosłych uczą przyszłych bezrobotnych, 03-03-2010;

Szóstoklasiści zdają swój pierwszy sprawdzian, 08-04-2010;

MEN zreformuje szkoły dla dorosłych, 21-01-2010;

Polityka

Co studiować?, 12-10-2009;

Dojrzewalnie, 24-06-2008;

Jak w ciągu 20 lat zmieniły się prestiżowe zawody, 30-04-2009;

Przekrój gejzeru, 23-06-2009

Ranking nieprawdę ci powie, 08-10-2009;

Wielozawodowcy, 01-02-2010;

Związki bez zobowiązań, 03-05-2010;

Wprost

Certyfikat sukcesu, Numer: 14/2009 (1369);

Ile jest warta polska szkoła, Numer: 36/2009 (1389);

Ile są warte studia w Polsce, Numer: 40/2009 (1393);

Jak się zmienił rynek pracy, Numer: 29/2009 (1384);

Jak żyć (i przeżyć) na rynku pracodawcy?, Numer: 36/2009 (1389);

Kuźnie elit, Numer: 1/2/2009 (1357)

Mit bezpłatnej edukacji, 01-09-2009;

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Doradztwo Społeczne i Gospodarcze
ul. Św. Wojciech 22/24 m. 7, 61-749 Poznań
tel.: 603/ 933 732, 609/499 230
www.dsig.pl, e-mail: dsig@dsig.pl

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚLNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2
tel. (+48 61) 8 537 805 , fax. (+48 61) 8 521 316
e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl

pozostałe

Prestiż zawodów. Komunikat z badań, CBOS, Warszawa, Styczeń 2009

Sytuacja na wielkopolskim rynku pracy w marcu 2010r, WUP Poznań, 2010

Wielkopolskie rzemiosło. Między tradycją a nowoczesnością, Wydawnictwo WSB, 2008.

Internet

www.irpoznan.com.pl

Człowiek najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego